

POLITIŠKOS ŽINIOS.

MASKOLIJA.

Maudynės Nauheim, Vokietijoje, nuo širdies ligos pasimirė staiga pagarsėjęs maskoliškasis admiralas Razdestvensky. Jis buvo vadovu maskoliškojo kariškojo laivyno išsiųsto prieš Japoniją. Pirmiausiai jis pasigarsino Anglijos pakrantėse užpuolamas su visu maskoliškuoju laivynu ant ramiai gaudančių žuvų anglų žvejų. Tūlą skaitlių žvejų laivelį paskandino kanuolių šuvis, užmušė tūlą anglų žvejų skaitlį. Už tą Maskolija turėjo užmokėti žvejų šeimynoms gana didelį atlyginimą. Mūsų į begalines žvejas maskoliškam admiralui sekėsi, jis jame pergalėjo savo išsivajotus priešus. Ir tas buvo vieninteliu jo pergalėjimu. Su japonais jam ėjo jau visai kitaip.

Plaukiant, jis su visu savo laivynu slapstėsi prancūziškų valdybų uostuose. Daug reikėjo prancūzams darbo, kol iš savo uostų ji iškrastė. Japonai protestavo, prancūziškos valdžios meldė jo pasitraukti, o jis nenorėjo klausyti, lauzė terptautišką tiesą, sulgė, kurių: karo metu neutrališkų kraštų portuose vedančių kares tautų laivai negali ilgiau būti kaip 24 valandos.

Apleidęs prancūziškų valdybų vandenį, Razdestvensky manė priegriebti jį Vladivostoką, bet prie Čušimos jam užstojo kelią Japoniškas admiralas Togo. Užgimė musis, kuriame maskoliškasis laivynas liko išnaikytas. Seši mušio laivai pateko japoniečiams, kitus paskandino. Pats Razdestvensky, sužeistas į galvą, pateko į nelaisvę drauge su jo vietą užėmusiu admiralu Nebogatovu. Užtai jis buvo atiduotas kariškam teismui, bet teismas jį išleido; jo gi vietą užėmusį Nebogatovą nuteisė sušaudyti, bet caras bauginė apkeitę kalėjimu.

Mūsų po Čušima 4000 maskolių liko užmuštų, o 7000 sužeistų, 21 laivas paskandintas. Japonai gi nužudė 116 užmuštų ir 538 pautus; paskandinta jų 3 mažus topeidinius laivelius.

Rozdestvensky turėjo 60 metų. Sveikata jo buvo jau sunykusi ir jis užrubežin iškeliauo gydytis, bet vietos sveikatos, rado mirtį. Maskolijoje laukia atkeliaujantį Prancūzijos prezidento. Jis, teip kaip ir Anglijos karalius, su keilais kariškais laivais atkaks į Revelį, kur susitiks su caru. Ar po tam atsilankymui Maskolijai pasiseks gauti Prancūzijos paskolą, reikia abejoti.

Maskolija, susitarusi su Anglija, apdirbo sumanytą reformų Turkijos valdomojai Macedonijoje, kur jau nuo kelių metų nėra tvarkos. Maskolijos ir Anglijos sumanyti vienok nepritaria Vokietijai ir Austrijai, žinoma, ne pritaria nė Turkijai.

PERSIJA.

Iš atėjusių Peterburgan iš Persijos telegramų matyti, kad šaurinė jos daly, revoliucionieriai laikosi gana tvirtai. Šacho raitelių vadovas Rachin Khan liko sumuštas, daug jo karių ginklų ir kanuolių pateko revoliucionieriams. Dalis šacho kariūnės, išsiųsta prieš revoliucionierius, metė ginklus, o kariavai sugrįžo namon. Ginklai tie teipgi pateko revoliucionieriams. Pajiegos revoliucionierijai šaurinė Persijoj auge. Šacho tuose kraštuose visi nenekentia. Šacho rumas Tabrise, kuriame rinkosi jo šalininkai, dabar yra svarbiausia vieta besirinkimo revoliucionierių. Sumušti šacho šalininkai, kurie pirma slėpėsi maskoliškame konsulate ir maskoliškame banke, dabar slėpiasi namuose maskoliškojo konsulato už miesto. Namus tuos saugoja maskoliškieji kazokai. Mahometoniškos bažnyčios renkas žmonės, laikomos buva kalbos, kuriose kalbinama sukilti ir su visu išversti nenekentiam šacho valdžiai, arba, jeigu tas būtų negalumi, tai kad šaurinė viešpatystės dalis su visu atsiskirtų nuo Persijos ir sutvertų nepriguldingą, savistovę respubliką.

blika. Prie revoliucionierijų pristojos didesnė dalis dvasiškijos, mullos savo pamoksluose kursto žmonis, kalbina juos sukilti prieš šacho valdžią.

Tabrise jau nuo kelių dienų ant gatvių traukiasi kruvini mušiai. Paskutiniuose susirėmimuose rodo ne daug žuvo žmonių, bet revoliucionieriai paėmė viršų ir veik visą miestą jau revoliucionierijų rankose, šacho šalininkai laikosi tik viename priemiestyje. 20 d. liepos mušiai ant gatvių atsinaujino, kadangi šachas atsisakė išpildyti revoliucionierijų reikalavimus. Mat nors jo įtekmė nupuolė visai šaurinė Persijoj, bet jis dar vis tiki, teip kaip ir Maskolijos caras, žiaurumu nugalzdimti žmonis ir nuraminti kraštą. Žiaurumas vienok tik ten nuramina žmonis, kur žiaurumo reprezentantų rankose yra galybė. Šacho gi galybė šaurinė Persijoj išnyko, sutirpo kaip ledas nuo saulės šilumos.

Iš syk maskoliškasis konsulus stoji šacho pusėj, jį rėmė, bet dabar, matydamas, kad šacho įtekmė nupuolė, bent atvirai jo neremia, kadangi jis neturi tam tikslui nė atsakančių pajėgų, bet visgi duoda prieglaudą konsulaite ir savo namuose šacho šalininkams, besislepantiems nuo revoliucionierijų.

Nors šiom kartu Maskolija atvirai ir nesikiša į kilusią Persijoj revoliuciją, bet ant Persijos rubežiaus trunka vis daugiau kariūnės ir laukia progos į ją įsiveržti. Randui tarnaujantieji laikraščiai bando jau nurodinti, kad kilusi Persijoj revoliucija pavojinga ir Maskolijai, nes padrąsina revoliucionierius ir Maskolijoj, ypač Kaukazo apskrityse. Taigi laikraščiai tie kalbina randą įsikilti kiti ir su kariūnėmis, padaryti galą revoliucijai Persijoj. Prie tokio įsikilimo ir rengiasi Maskolija. O kad susitaikymas su Anglija išrišo jai rankas, tai gal but, kad randas ir padarys teip, kaip sako jam tarnaujantieji laikraščiai.

Jeigu syk maskoliškoji kariūnė išveržė neva tvarką daryti Persijoj, jau iš jos geruoiu ne pasitrauks. Juk išveržimas kariūnės į svetimą kraštą visada reikalauja išlaidų. Tas išlaidas paskui paprastai teip apskaito, kad jį išmokėti ne kartą negalima. Persija gi kraštas neturtingas. Tai gi aišku, kad Maskolija įsiekio vien progos Persijos kaštais išplatinti savo rubežius, atlyginti, kiek tik galima, nuotrota Mandžurijoj ir Činuose. Pasipriešinti ne bus kam, nes Persijoj galingosios Europos tautos neturi teip svarbių reikalų, už kuriuos reiktų karus vesti; ant silpnų gi, tokių kaip netvarkos draskoma Turkija, galin-gieje nepaiso. Reikia todėl manyti, kad Maskolija griebis sau šiaurinę Persiją.

TURKIJA.

Kaip Persijoj, teip ir kitame mahometoniškame krašte laisvės reikalaujanti vis garsiau ir drąsiau stato savo reikalavimus. Pajiegos jų auge. Iš tikrų vienatinis Turkijos išganymas yra—įvesti kuo greičiausiai panašias kitiems Europos kraštams reformas. Kitaip joje ramumo nebus. Netvarka, kokia visokiose Turkijos provincijose laukosi jau nuo kelių metų, naminiai karai ir kraujo praliejimai padrąsina kaimynus ir jie išdrąskys, pasidarys Turkiją teip, kaip šitas metų atgal išdrąskė Lenkiją ir Lietuvą. Kaimynai norinti paglenžti kokią Turkijos kraštą, sumanydami reformas, ne manojams teip Turkiją sudrąsinti, tai, ir apat to uždeda ant viršininkų priedermę globėti visas le-gališkas sąjungas ir draugijas, veikiančias gelzkelių ribuose.

Tarp Peterburgo ir Vatikano (popiežiaus rūmai) įvyko santalka. Sukilę ginčai dėl vyskupo Ropo užbaigti. Popiežius sutiko Vilniun paskirti vyskupą.

tikrai norinti atsakančioms reformoms sudrąsinti Turkiją; partija, ja yra jaunųjų turkų partija. Įtekmė jos auge. Salininkų jų yra ir kariūnė. Didžiausią įtekmę jaunijie turkai turi Monastero apskrityj. Jų klauso jau trečias kariūnės korpusas ir didesnė dalis antrojo. Revoliucionierijai jaunųjų turkų komitetas siunčia prisakymus valdininkams ir jie negali pasipriešinti, kadangi gyvenimo dauguma pritaria revoliucionieriams.

Monastero apskrityj suareštavo daug oficerų už prigulėjimą prie jaunųjų turkų partijos, bet tas suerzino tik dar labiau kariūnius. Kariavai pareikalavo paleidimo suistų oficerų, kitą jį žada traukti tiesiog ant Konstantinopolio. Ministeriai pabugo tolesnių pasekmių judėjimo ir davė rodą sultanui paleisti suimtus oficerus, gerumu juos bandyti į savo pusę patraukti, bet apjokęs sultonas ty išganingų rodų neklauso.

ANGLIJA.

Anglijos parlamentas priėmė galutinai sumanytą įvesti pensijas visiems negalintiems jau dirbti. Nors sumanyti ir priešinosi tuli lordai, bet jis liko galutinai priimtas.

Anglijos lordų bute, lordas Cramer, savo kalboj nurodė, jog randas privalo rengti kariškas pajiegas, nes, sulg jo manymo, ir porą metų Europoj turi užgimti toki kraujo praliejimai, kokių čia dar nebuvo. Tas ištikro gali išsipildyti, nes visur išsidirbo toki ekonomiški prietikiai, kad visur žmonės sunku gyventi. Pataisyti tuos sunkius prietikius be kraujo praliejimų nesisudoda, todėl ir tautos bus priverstos kibti viena kitai į plaukus.

20 d. liepos Anglijos valdyboj Kanadoj iškilmingai prasidėjo apvaikščiojimas 300 metųnių sukakčiai užėjimo miesto Quebec. Miestas tas uždeitas prancūzų. Ant iškilnių Anglija ir kiti kraštai atsiuntė savo kariškus laivus: Prancizija atsiuntė du mušio laivus, Amerika vieną.

SERBIJA.

Pereitą sanvatę Paryžiun atėjo žinia, kad Serbijoj sukilo gyventojai prieš kariškos valdžią. Žinia ta vienok pasirodė ne su visu teisinga. Ištikro, valdant kraštą seniems ministeriams, jie buto privertę žmonis sukilti, bet jie, pamatę pasekmes savo darbo, pats nuo vietų pasitraukė. Iš syk nieks nenorėjo sutverti kitą ministeriją, nieks pasiūlymo priimti nenorėjo. Ant galo Vilimirovič priėmė pasiūlymą ir sutvėrė ministeriją iš sanarių visokių partijų. Ar naujienoms ministeriams pasiseks pataisyti tą, ką pagadino pasitraukę ministrai, ar nuramys žmonės, tas tik vėliau pasirodys.

IŠ LIETUVOS.

IŠ VILNIAUS.

Libayo-Romnos gelzkelio viršininkas apturėjo iš kelių ministerijų aplinkraščių, kurs praneša, jog ministerija patyrusi apie gelzkelį tarnaujančių sąjungą, kad ji vis dar nepragausi ir tebegyvuoja. Sostopilis ir kituose didesniuose miestuose beveik dar "organizacijos komitetai", o mažesniuose miesteliuose "vietiniai komitetai".

Kelių ministerijai duoda paliepiamą tokią draugiją iš šaknų raunant, ir, ir apat to uždeda ant viršininkų priedermę globėti visas le-gališkas sąjungas ir draugijas, veikiančias gelzkelių ribuose.

Tarp Peterburgo ir Vatikano (popiežiaus rūmai) įvyko santalka. Sukilę ginčai dėl vyskupo Ropo užbaigti. Popiežius sutiko Vilniun paskirti vyskupą.

Iš Vilniaus karo teismų mirtin pasmerkųjų trijų Minsko gubernijos valstiečių—Adolfui Badovskui bausmė dovanota, už jo nuotėpnius kariūnės tarnystos laikų; apie kučių (tvartų) statymą

Vyriausias karo teismas atmetė Montvilos prašymą dovanoti jam bausmę. Montvilas yra Varšavos karo apskrityje teismu nuteistas 15 metų katargon. Montvilos byla įdomus atsitikimas iš 1905 metų. Montvilas stovėjo Varšavos miesto vartuose. Priėjo prie jo slapdosios policijos agentai jį krėsti. Tamoje Montvilui pasirodė, kad pritaiki vėgė ginties, šaudyti į juos, paskui bėgo, užsuko ant namų stogo, pagaliau pasislėpė ant višku.

Ilgai taip gynėsi, paskui liko sužeistas, suimtas ir nuteistas.

Jonas Viznecovas ir Antanas Dūdka liko berzelio 17 d. nubauti pagal teismo nusprendimą.

Paskutiniame pedagogiškame tarybos posėdyje Vilniaus žmonių švietimo apskrityje nespėta šio: kas atmainas padaryti:

1) Vilniaus dviklasinėje lietuvių mokykloje leista atverti vakarinius kursus suaugusioms moterims-lietuvioms; Riversmanui ir Kochanovskui leista įkurti mokyklą pagal Froebelio metodus; "Trudovaja pomošč" draugijai leista atverti vakarinę mokyklą prie moterų amatų kursų;

2) Disnoje Novickaitė leista įkurti 4 klasiinę mokyklą su valdiškų progimnazijų kursų;

3) Lidoje Vojevodzkaite leista įkurti prie moterų 5 klasiinę progimnazijos dar šestą klasią.

4) Vileikioje Mutuchinienės 4 klasiinei mokyklai duotos valdiškos progimnazijos teisės.

Policija konfiskavo 135 numerį laikraščio "Ruskoje Znamia".

I Vilniaus teismo rumus įneša penkių lietuvių atstovų, priguliniųjų prie socialdemokratų kuopos byla: Vladislavo Stašinskio, Antano Kupsto, Povilo Kunelio, Antano Povyliaus ir daktaro Pranciškaus Gudavičiaus. Visi kaltinami už atsisaukimo patalpinimą "Echo" laikraštyje vasario mėnesyje ir už atspaudinimą to atsisaukimo lietuvių kalba ant atskirų lapelių. Cenzura tame atsisaukime mato kurstymą prie nelegališko veikimo. Kaltinamusos ginti žada Peterburgo garsieji advokatai ir Vilniaus Vrublevskis.

Kupstas dar yra kaltinamas už prakalbą, kurią yra pasakęs išvažiuodamas dūmon iš Panevėžio ant gelzkelio stoties.

Atstovo Gudavičiaus sesuo Katrina yra irgi kaltinama už sumišimus Erzvilkuose (Zarasų pav.), kurie ten įvyko 1906 m.

Nuo gegužės 1 d. lig 15 d. Valstiečių žemės ir Valstybos dvarininkų žemės bankų taryba nusprendė valstiečių bankui leisti pirkti Vilniaus gubernijoje 1567 žemės dešimtinių už 43,700 rub. ir Kauno gubernijoje 2284 dešimtines už 170,550 rub. Apart to, pasiremiant ministrų tarybos nutarimu, leido su pagelba valstiečių banko pirkti atskiriems žmonėms Vilniaus gubernijoje 264 dešimtines, Gardino 33 deš. ir Kauno 177 deš. (17 ukpininkų—paskolos 16,750 rub.).

Vilniuje ketina įsikurti nauja lenkų draugija vardu "Prieglada Apveizdos Dievo Motinos", kurios tikslas bus kelti dorą, gražinti geran kelian, prie darbo, išskleidus moteris ir mergaites katalikėms.

Draugija ketina įtaisyti toms moterims prieglaudą, kur jos galėsiančios gauti dykai gyvenimą, valgi, drabužius ir daktaro pagalbą. Jos užsiimsis rankų darbais: siuvimu, skalbimu, ir tt.

Draugija ketina aprępti Vilniaus, Kauno ir Gardino gubernijas.

Vyriausioji ukų valdyba sutiko leisti kurti visuose Lietuvos ir Baltarusijos apskrityse piemininkavimo kursų. Tuo tarpu tokiuos kursus ketina įkurti Jaroslavo gubernijos žemiečiai. Tuose kursuose bus skaitoma: apie gyvulių auginimą; apie pievų pataisymą; žolijų pašarui sėjimą; apie melžimą; apie kučių (tvartų) statymą

ir sutvarkymą; apie pienininkų draugijų kurimą tarp valstiečių. Bus rodoma ir mokoma, kaip apsieiti su separatoriais (mašinėlė, kuri smetona skiria nuo pieno), su centrifugą (mašinėlė sviestui sukuti) ir su kitais įrankiais, reikalingais prie pienininkavimo. Bus mokama sviestas sukuti, suriai dėti (spausti), ir tt. Tokie paskaitymai prasidės lapkričio mėnesio pradžioje ir tęsis ligi kovo mėnesio.

To viso mokys ukio skyriaus pienininkavimo instruktoris ir jo padėjėjas. Paskaitymai bus vieną kartą per savaitę.

Butų labai naudinga, kad ir Lietuvoje greit pradėtų kurti tokius kursus.

Sįmet, Vilniaus pirmojo vyrų gimnazijoje yra liuosų vietų: įžengiamojie klasiroje 40, pirmojo—50 ir šeštojo—10. Kas norėtų kurio iš tų klasių įstoti, gali duoti jau prašymą.

Sekmadienį, berzelio 15 d., 5 val. po pietų, evangelikų (kalvinų) bažnyčioje buvo lietuviškos pamaldos. Susirinko gerokas būrelis lietuvių. Pamokslą sakė kunigas Jokubėnas. Kalbėjo apie žmonių meilę ir santarvę. Neturi būti daroma skirtumo tarp lenkų, lietuvių, latvių ir kitų tautų, tarp katalikų, evangelikų, liuterių ir kitų tikybių žmonių. — Išguldinėjo kunigas Jokubėnas. Prieš Dievą visi ligus, visi žmonės privalo mylėti, kaippo vieno tėvo vaikai. Buvo atėjusių ir katalikų klausyties tokio nepaprasto pamoksloto kioje ypatingoje bažnyčioje be jokių apdabinių, dar gi be kryžiaus.

Mintys buvo verste priversta manyti apie krikščionybės pirmuosius laikus.

("V.")

IS KAUNO.

Žemiečių konsistorijos sekretorium paskirtas Račkauskis.

Jauniaus paminklo sumanyimą P. Rimšą jau išstatė Kaune dailės parodoje.

Pirmosios dūmos atstovai-lietuvių, kurie buvo pasirašę po Viborgo atsisaukimu, sėdi dabar kalėjime: Kubilius—Peterburge, Lopas—Siauliuose.

(Iš "V.")

Gyventojai Kribičių sodžiaus (netoli Siaulių) išvažiavo į Siaulius ir turgų. Tuotarpu sodžiaus ištiko ugnis. Visas sodžius sudegė, nes nebuvo kam gesinti.

Rokiškio grovienė Prėzedzickienė atgabeno mokyklą auđėjų, kurs pramokė gerai ausi keturias merginas. Pramokusios merginoms grovienė nupirko stakles, už kurias auđėjos turi dvarui pamauž atidirti auđamos auđekus.

IS SEREDŽIAUS.

Kauno gub. Kauno "Dainos" rupeščiu ir triušu, berzelio 21 d. šių metų P. Burbos dvare Belveder, netoli Seredžiaus, buvo sutaisyta du lietuvių spektakliu. Tam tyčia "Dainos" nusamdytu garlaiviu iš Kauno atvyko artistai, šiaip žmonės ir kariškioji muzika. Smarkus lietus išryto ir vėjas atėmė daug kam iš kauniškių norą padaryti mažytę neva "gegužynę". Pasiūlymąs po "Kuprą tėvo Nemuno" (anot p. B. D. žodžių "V. 2." No. 124) nelabai buvo mums smagus dėl tos priežasties. Užsidarę kajutose, negalėjome atjausti mūsų didžiosios upės grožybės, negalėjome pasigėrėti puikiais Nemuno kraštais, ošiančiomis giriomis apželsiais, gėlimis išmargintais. Belveder'o dvaras, kame buvo surengtas spektaklis, guli neįsakytaim dailioje vietoje—ant augsto Nemuno kranto, puiku dideliu parku apodinto. Kokį smagumą gamintų jo pavėsis, kad būtų giedri, siltesnė diena!

Diktas, gražiai išvalytas ir šent ten medžių šakelėmis bei žolynų vainikais išdabintas klauonas turi kiek iškilmingesnę išvaizdą ir šiandien vadinasi "teatras".

Pirmasai, dienis spektaklis turėjo prasidėti, kaip buvo apgarninta afišose ir spektaklio programose, 3 val. po piet, mat kad kaimiečiai galėtų atvykti, negal-

siū uni bereikalo brangaus nakties posiliso laiko. Tačiau spektaklio pradžia nuslinko net iki 5 val. Tikrai lietuviškai! Bet nėra to blogo, kas ant gero neiseitų, sako priežodis. Taip ir šičia. Daugelį žmonių užtrukdė pamaldos bažnyčiose, todėl tik ant 5 val. tegalėjo susirinkti kiek didesnis žmonių skaičius. Abelnai-gi, žiuruvų neperdaug buvo. Daug prie to prisidėjo ir publikacijos stoka: apylinkėse mažai kas tezinėjo apie spektaklį. Lošė Sumeliškėčio komediją "Mariute vargonininko dukte" ir Čechovo "Meškiną".

Antrasai, vakarinis spektaklis jau su skaitlingesne publika susidėjo iš komed. "Meisteris ir gizelis" ir "Kniarčja paliepus" (vieton įrašytosios programon Čechovo komedijos "Piršlybos", kuri negalėjo būti sulosta iš priežasties vienos artistės neatvykimų) ir dar keleto lietuviškų dainų su Hymnu pabaigoje.

Komedijoje "Mariute vargonininko dukte" atsižymėjo p. K. Lekeckis—vargonininko ir p. M. Tomytė Marytės rolę, o "Meškinas"—visų sulostas taip sau, vidutiniškai. P. K. Lekeckui truko kiek ironiško tono, kuomet jis šidija iš Popovienės "upo", "dvasios stovio", kuomet juokiasi iš jos gėdulo, pamėgdžioja poetui sentimentalistui ir—francūziškais žodžiais sarkastiškai niekina "francūziškąjį" Popovienės delikateskumą. Toksai, manding, reikalavimas (kursai, žinoma, gali pasilikti pium desiderium) privalo būti kritikos statomas Smirnovui Jošėjui, kadangi šisai asmuo yra svarbiausias trumputėlėje Čechovo komedijoje—todėl aš apie tai ir paminėjau. Pati komedija "Meškinas" mūsų žmonėms nesuprantama, išdykusi meilė jiems svetima. Bet ne vieta čia pliačiai apie tai rašyti.

Komedija "Meisteris ir gizelis" pasisekė labai gerai ir ant žmonių padarė malonų ir nemažą įspūdį. Visi lošėjai gerai atliko savo roles, ypač atsižymėjo: gizelis (p. K. Bobravičius), Barbutė (p. M. Tomkytė) ir kurpius Pilkutis (p. M. Leskevičius). "Kniarkia paliepus" labai patiko žmonėms, mantant p. Leskevičių labai komiškai lošiantį kareivio Dratevos rolę. Šioji menkutė komedijėlė begalo prijuokino kaimiečius.

Pasibaigus lošimui, virš programos "Dainos" choras dainavo: "Sveiki broliai dainininkai", "Pabuskit lietuviui", "Saulė tek", "Už Raseinių ant Dubysos" ir "Lietuvių Hymnas". Teisybė pasakius, dainos išėjo nekaip, choras, matomai, buvo mažai išmokintas ir nepilnas.

"Daina" turi gerus lošėjus. P. Leskevičius seniai jau žinomas, kaipto tikras komikas. P. Tomkytė turi aiškų, skardų balsą, visi jos ištariamai žodžiai aiškiai atsimuša klausytojų ausyse ir atsiliepia jų širdyse; prie dramatiškų jų rolių atlikimo, matomai, P. Tomkytė labai tinkanti artistė. P. Lekeckas, manding, turi nemažą komišką gabumą. P. Bobravičius tinka dramatiškoms rolėms. Yra ir dar gabių lošėjų. Tegul "Daina", kaipto dramatiškai-muzikališkoji draugija, pasirupina pagaminti nuolatinius lošėjus, tuomet jos darbas eis dar sparčiau.

Linksmas darosi, malonu matant "Dainos" draugiją taip besidabruojant. Nuolat skaitome laikraščiuose apie josios naudingus darbus, kuriuose apsiėmė josios veikėjų energija, pasisventimas dailioje, ji visą metą statė Kaune sceninius veikalus, darė skaitymus, įtaisė lietuvių dailės parodą Kaune, surengė spektaklį Kėdainiuose, dabar Seredžiuje, o už savaitės—vėl taisy tam pat Seredžiuje. Neatsižvelgdama į jokiais kliūtis, ji eina tiesiu keliu, nešdama žibintuvą, kurio šviesa suramina, palinksmina žmones, pakutena jų jausmus. Garbė tat "Dainai", ir garbė josios artistams, garbė veikliems nariams! Lai gyvuoja "Daina"!

Bitinėlis.

(Iš "V. 2.")

IS KĖDAINIŲ.

Kauniškė muzikos draugija

"Daina" nemaža dirba visuomenės naudai. Pačiame Kaune "Daina" rengia spektaklius, šiaip jau vakarus, parodas, pagalias, neuzmiršta ir apylinkių, suteikia, kiek galėdama, ir joms dvasišką peną. Štai ir Sekminių pirmą dieną Kėdainiuose, ugniagesių bute, surengd du spektakliu: vieną skiriamą liaudžiai, papigintomis kainomis, dieną, kitą vakare. Dieną vaidino Sumeliškėčio trijų veikimų komediją: "Mariute vargonininko dukte" ir "Meškiną"; vakare "Meisteris ir gizelis" ir "Piršlybos". Taigi dienis spektaklis buvo rengiamas liaudžiai—kaimiečiams. Bet ant nelaimės, toji liaudis dar čionai tautiškai neatbudus. Miega sau saldžiai, pasenkusi lenkystėje. Kaip ne apverktina, o čia daug ir labai dar daug vadinama save lenkais ir tebekalba lenkiškai. Kaip jie kalba kitas dalykas, bet lietuviškai kalbėt per daug jau esą "prastai". Ir štai dienų spektaklio neteko, matyti, nė vieno sodiečio, o ir šiaip jau ne kiek prisirinko svečių, vos ne vos suskaičiuotum 40—50 žmonių. Vakarę suvažiuoja šiek tiek "ponybės" ir iš miestelio prisirinko daugias.

Apie vaidinimą artistų nėra ko ir kalbėti: visi puikiai lošė, gal šiek tiek truko gyvumo "Piršlybos", bet abelnai imant, vaidinimas padarė labai malonų įspūdį. Reikia dar pastebėti, kad buvo ir choras, nors netaip jau išlavintas, bet geriausias kad buvo toks, negu jokio. Choras ne vietinis, o net iš Krakų, p. Kuprevičienės vedamas. Reikia jiems aciu tarti, kad nepasigailėjo trisro ir išlaidų, o padujino šiek tiek sulenkėjusias širdis Kėdainiečių. Daugias tokių vakarų! Gal iš vietinių kaip nors susidarytų vaidintojų būrelis. Tada galima būtų tančiaus rengt panašius vakarus, tada gal prasiblaivytų ir Kėdainiečiai!

J. J—s.

(Iš "L.U.")

IS PANEVĖŽIŲ.

Kauno gub. Skaitytojai jau žino, kad Panevėžij yra "Rusų žmonių sąjunga". Prie jos priguli visai administracija draug su p. Nagorskium. Jos dūsia ir kunu buvo ilgą laiką daugeliui čia žinomas Ignatavskas, Niekas, budavo, taip gerai nepaikalba ant žydų, lietuvių ir lenkų kaip jis. Bet ir jis priejo liepto galą: kaszin kaip jam teko grybštelst sąjungos kasą, visą net 1000 rub. Teisinio nutvertas, buk suvažiavimam keliaavęs. Bet tai juk ne Dubrovinas (sąjungos pirmninkas)—kur jam nusiteisint?

Administracijai po to neva nesmagu pasidarė: tokia buvo graži kompanija, ėmė ir sugadino. Atskubo vienok ir gelbėti ją: na kas čia, sako, tokio blogo? Po senovės gyvenkit. Bet administracija (o be jos kokia čia garbė!) koliai kas vis dar pyksta. Ilgai, žinoma, susitaikys—nėgi svetimi žmonės, vis savieji.

A. Skitinis.

(Iš "2.")

Gegužės mėn. Lėvenyje, netoli Pinavo, atrasta nusikandinta moteriškė. Šio sijos aužverstas jai ant galvos ir pridėtas akmenų, kad ji negalėtų išsikelti į viršų. Lavonas gulėjo ant kranto 6 dienas. Gydytojas ir tardytojas sako, jog nusikandintoji buvusi pirma užmušta, o paskui įmesta vandenin. Toliaus paaiškėjo, kad moteriškės pavardė Veženė, Panevėžio miesto gyventoja. — Veženė paliko dvejatą mažų vaikų. — Piktadarys, girdėties, buvęs suimtas, bet... vėl paleistas. Tos baisios žmogžudybės priežastis esą pinigai. Nabasnikė už parduotą žemę gavusi keletą šimtų rublių, kuriuos prie save laikiusi. Žmogžudys, kaip parodė jos vaikai, atėjęs vakare ir išsivedė jų motiną pasivaikščioti. Veženė buvo našlė, o šis ketinęs ją vesti, taip kad ji nieko blogo nesusitikdama, išėjo su juo ir išėjusi, sutiko tokią baisią mirtį. — Tardymas galutinal da nepasibaigęs.

J. Besparnis.

(Iš "L.U.")

Truskavos klebonas kun. Rakauskis ir kamendiorius kun. Bob-

rauski paduoti yra teisman už įsteigimą. Truskavoj (Panevėžio pav.) parapijos knygoje ne valdžios žinios. Bylą sukėlė policija. Ištyrinėjus tardytojas, buvo jau tai bylą numetęs, bet iš prokuroro gavo įsakymą ištirti ją per naują ir paduoti teisman.

Petras Griauza.

(Is "V.")

IS SABACIŲ

Panevėžio pav. Prieš Sekmines pristavas su sargybiniams atpyskėjo Gudalių sodzinį kratos daryti. Iškrėtė du ukinkininkus, B. ir P.; įsiekiojo ginklą ir nelegalios literatūros. Krėtė smarkiai, išvertė daiktus, iškniso visas pakampes, nepalikė nė daiktų nepažiūrėję. Kuomet atrado keletą medžioklių šautuvų ir revolverių, reikalavo parodyti, kur yra daugiau ginklų. Bet veltui. Ukinkininkai neturėjo nieko daugiau draudžiamų apart šautuvų varnoms baugini, kad apsigynus nuo jų naminius paukščius, arba nakties laike pliuptelti kartą kita, gaudžiant vagis. Abu ukinkininkus išsivežė policija su savim. B. netrukus paleido, P. tebelaišo. Eina gandas žmonėse, jog tai tulas kaimynas svečius užrodijo ant tūdiejų ukinkinų.

Alkstinas.

(Is "V. 2.")

IS RAUDONDVARIO

Kauno pav. Vienas grafo Tiškevičiaus tarnas, pasikinkęs dvejetainį, įsidiėjo du maigaliu grūdų, rengėsi važiuoti; tuo tarpu užvaizda, pamatęs paklausė, kur jis važiuos. Tarnas atsakė, kad vakar paėmęs ordinariją ir vėžis malūnanus simaliu. Užveizda čiupelėjęs maišą ir suprato, kad maišė esančios avizos, ir pradėjo tarną barti, kad meluotų, nes avizos ordinarijai neduodamos. Pagazdins jį, kad už tokį darbą busis atstatytas. Pabartasai, padėjęs vadeles ir botagą, nuėjęs tiesiog Nevėžio upėn, ir prisigirdęs. Paskui jį ištraukė, bet jau nebeįgėva.

IS ZADZIUNŲ

Siaulių pav. Is 1 ir 2 berželio mėn. dieną, naktį Zadzianų dešimtininkas (bobili) V. Valantinas pasovė savo bėgiką, ukinkiną Laumakį. Dešimtininkai su sodžiu jau seniai bylinėjasi, o galo vis nėra. Jau kelinti metai bus, kaip teismas pripažino jiems bendras ganyklas; paskui ukinkinai padavė dešimtininkus teismai už kelia, kuris ant sienos nuo senovės yra. Valščiaus teisme dešimtininkai buvo prakisę, bet žemiečių viršininkas atmainė nusprendimą. Dabar sodžius nebeduoda kelio dešimtininkams per lauką ir bendrąsias ganyklas; iš to vėl kilo vaidai.

Sekminių naktį Valantinas bendrosiose ganyklose ganė arklius. Tuo tarpu atėjo įgėrė Zadzianų vyrai ir puolė prie Valantino mušti. Valantinas šaukė: "Neliskit, šausiu". Anie lindo, tas šovė. Dabar Laumakys serga, o Valantinas kalėjime sėdžia. Ant Sekminių dieną ukinkininkas Lantaukas su savo vaiku pirmuše į jų sodžių atėjusį dešimtininką (bobili) Jokimą Kušį.

J.

(Is "L.U.")

IS ALOTŲ VALSČIAUS

Ukmergės pav. Kaip ir visuose plačios Lietuvos kampuose girtuokliavimas nesimažina. Daug tamsuolių skubiai ir noriai nesa savo sunkiai uždirbtą skatiką ar tai Svėdasų smuklėna, ar tai į Kunigiskių slaptają "karčiamą", kurią užlaiko Pelikass Sklerys. — Tautiečiai! susipraskime, bukime blaivais ir darbščiais šios žemės gaivalais!

Trečią dieną Sekminių Kunigiskiečiai artimiausioje miške surengė gegužinę. Gražiai žaidė ir dainavo. Joje dalyvavo vietinis raštininkas ir mokytojas su šeimynomis, o taip pat Liepojaus komercijos mokyklos mokinius. Išviso buvo apie 600 ypatų. Gražus ir pagirtinas butų pasilinksminimas, tik atsirado ir tokių, kurie per daug gėrė to pragarinės sunkos. Girdėt, jog degtinė išleista 12 rub. Gražus pinigai, o skaitymui laikraščiai tik vienas ukinkininkas išsirašo "Vienybę", kitas gauna dovanai "Viltį", o trečias "Keleivį". Tai mat toks pasiturintis ir nevisai mažas Kunigiskių sodžius (apie 30 uk.) palaikymui laikraščius taip maža teaukauti. Vertėtų truputį susiprasti ir žem-

ti kiek pirmyn. Nors iš paštinės ar mokyklos imtų "V. 2." ar "L. U." pasiskaityti, nes ir mūsų (Svėdasų) kunigai nedraudžia ir nevadina jų bedieviškais; bet kur tau! O skaityti visi moka.

Kurklys.

("V. 2.")

IS ANYKŠČIŲ

Ukmergės pav. Pas mus įsikūrę "tikrųjų rusų" sąjunga. Jon įsirašė visi mūsų apylinkės stačiatikiai ir jų ponija: K. A. šventikas (popas), žemiečių viršininkas, rusas mokytojas ir visokie rusai raštininkeliai. Kiekvienas tos sąjungos narys nešioja medali. Medalyje kryželis ir parašas: "za vienu, caria i otel'čestvo". Koks sąjungos tikslas yra, gali kiekvienas skaitytojas suprasti ir be paaiškinimų. Musiškiai čia dar jokių draugijos neturi.

Onutė.

IS SUVALKŲ

Suvalkų miestan atvažiavo akių daktarai ir gydys tenai žmones per visą mėnesį. Už patarimus, ir gydymą nieko neima. Užtat kas serga akimis ir arčiau Suvalkų gyvena, lai pasinaudoja gera proga.

(Is "V.")

IS SENAPILES

Neseniai vakare į mokytojų tarybą kasin kas metė bombą, bet nieko nesužeidė. Kalba, buk bomba buvusi mesta tam, kad mokytojai laike egzaminų nestatytų dvejukių. Beto, kitiems mokytojams buvo grąsinta tam tikrais pranešimais. Apaciojų jų stovėjo parašas mokinių eserų. Apie tą patį laiką į vieną mokytoją (prancūzų kalbos) kasin kas šovė. Iš to visų atsitikimų matyt, kad dalis mokinių tērū nori priversti mokytojus statyti geras ženklus. Lengva tada būtų pereiti iš klasės į klasę; per metus nesimokęs, ant egzaminų atėjai su bomba — ir augstesnių jų klasioj. Beto, pigu ir neva revoliucionieriaus vardą įgyti. Į policiją, mat, kiek pavojinga, nes ji turi ginklą; o į beginklius mokytojus — čia mažiau drąsos tereikia, o vistik "revoliucionierius" busi.

Negera ir nedorą kelią pasirinkti mokiniui, ką bomba ir revolveriu įsiekio sau apsvietimo, kad ir popierinio. Geresnieji mokiniai, kur labiau susipratę, pasibaurėjo tais atsitikimais juo, kad dėl kelių ištvirkėlių gali įkliuti ir nieko sau vaikinai, kad ir iš eserų tarpo.

Turiu da prisiminti, kad neseniai Senapielės pasirodė vienas atsisaukimas (be parašo), ką kvietė visus Rusijos gyventojus prie visutinio streiko. Greičiausiai ir šitas atsisaukimas — darbas tų pačių "avanturistų" (trūkšna-darių).

Panašus darbai nē abejoti neleidžia, kad labiau susipratusieji mokiniai ką bendro turėtų su jais: suchuliganėjusių veidas per daug jau aiškus, kad kas pasirinkti be galėtų. Vienas praktiškas dalykas. Zinant, keno tie darbai, reikia šalinties nuo tokių ypatų, nes dažnai iš jų tarpo vėliau atsiranda ir šnipai ir provokatoriai.

Z-a.

(Is "2.")

IS MARIJAMPOLĖS

Marijampolės vyrišką gimnaziją pabaigė 20 mokinių, tarp jų 6 lietuviai: 1) Cipijauskas Juozas, 2) Dovydatis Pranas (eksternas), 3) Kraučunas Vladas, 4) Pridotkas Jonas, 5) Sidaravičius Juozas, 6) Valaitis Jonas. Marijampolės mergaičių Brevėniūts privatinę gimnaziją (7 klasių) pabaigė 28 mergaitės, iš jų 1 lietuvaitė — Izabelė Josiukitė, 1 lenkė, kitos — žydės.

K. Gr.

(Is "V. 2.")

IS ŠILAVOTO

Senapiilės pav. Naktį, iš gegužės mėn. 13 ir 14 d., tulas piktadarys Simanas Glimbas su savo sėbrais užpuolė ant ramaus Šilavoto ukinkininko Jono Marazo pačiam įmigį. Piktadariai išmūšė langą, pradėjo šaudyti į vidų, reikalaudami 50 rublių. Matydamas pavojų savo gyvybei, Marazas, išsiuntęs vaikus pas kaimynus, bėgęs pats pro duris, bet užpuolikai pagavę jį ir labai sumušę. Pakol kaimynai pribuvę, plėšikai ir pasislėpę. Marazas dabar sunkiai sergas, taip kad nėra žinios, ar beisgis.

Uguryus.

(Is "L.U.")

IS SLAVIKŲ

Naumiesčio pav. Gegužės mėn. 31 d. keletas girtų vaikų, ejo iš bažnyčios namo ir ant kelio pasitiko ukinkininko Petraičio tarnaite, kurią jie labai sumušė ir į gerkle žemių pripylė, kad negalėtų nieko pagalbon pasisaukti. Nelaimingosios mergaitės gyvybė esanti pavojuje; iš vaikų kairiosios areštavo.

Turiu pridėti, jog Slavikuose labai prasiplatinusi girtuoklybė ir paleistuvystė. Čia yra 4 aludės ir vienas monopolis, o kiek slapty smuklių yra, tai ir suskaityti sunku. Juk policija tą viską gerai žino, bet nieko nesako.

Laikraščius nelabai kas teskaito. Jonas.

(Is "L.U.")

IS LUKSIŲ

Naumiesčio pav. 1904 m. pabaigoje, rupeščių grafo Potockio buvo įkurta Luksiuose ukio draugijė. Prie jos buvo prisidėję apie 30 ukinkinų su kapitalu į 300 rub., o grafas vienas davė ir dovanoją 300 rub. Narių skaičius buvo nedidelis dėl to, jog daugumas tą draugiją boikotavo už vartojimą per susirinkimus lenkiškos kalbos. Per rinkimus pirmojon dumon lietuviai nepalaikė Potockio pusės, ir jis nustojo ta draugija rupintis. Draugija ėmė irti; gegužės mėn. 17 d. buvo padarytas susirinkimas, ir jį galutinai likviduota. Už buvusius kasoję pinigų, 237 rub. 50 kap., nutarta pirkti "Zagrės" pajus.

Uzkurs.

(Is "L.U.")

IS LYGUMŲ

Berželio 4 d. sudėgė metoli Sekščių dvaro medininkas grafo Zubovo Sarokas, katras jau baigė pirkti žemę iš jo. Sudėgė gyvenamoji troba ir klijomas. Gaisras buvo antroj adynoj po pietų. Iš ugnies ištraukė tikrai mažą skrynelę ir dar išgelbėjo vieną karvę, antrojį kį sudėgė. Be to sudėgė dar simtas keli rubliai, kuriuos buvo paskolinęs brolis iš Amerikos pabaigti pirkt žemę. Grafas, dasizinojęs (nes jis dabar yra užrubežyje) apie tokį atsitikimą, nepanorėjo apiešti savo žmogaus, ir padovanojo jam 50 rub. pinigais ir tiek baikių, kiek reiks naujos trobos ir klijimo pastatymui.

Apšvietimas pas mus stovi dar ant žemo laipsnio, bet jau, rodos, žmones ima po biskį busti iš miego. Lygumuose neseniai atkeltas kamendorius nori padaryti knygynėlį, "kuriam bus dvasiškos ir svietiškos knygos", pagal jo žodį. Be to jis per pamokslą užgynė skaityt žmonėms visas blogas knygas ir laikraščius, bet kokius, aiškiai ne išreikšė.

Gaitonis.

("V. 2.")

IS VILKAVISKIO

Gardino gub. Berželio 18 d. buvo didelis gaisras. Ugnis sunaikino visą dalį miestelio, kurioje gyveno beturčiai. Sudėgė 200 namų, sinagoga, žydų pavargėlių prieglauda, 4 maldų namai, pigioji valgykla ir tt.

(Is "V.")

IS PLUNGES

Mūsų žmonelės labai jautrus dėl savo žemės: taip, mat, nuosavybės jeita kraujan, kad mažiau žinia apie žemės reikalus juos baugina. Į Plungės valsčių atvažiavo iš Peterburgo kasin kokie studentai, tirinėtojai viensėdžiai. Jie renka žinias maž daug, kiek ukinkininkai turi žemės, kiek žmonių ant žemės gyvena, kiek gauna pelno, ir tt. Rodos, visai paprastas dalykas; tuo tarpu žmonės nusigando. Visai mąsto, samprotuoja: kada vienos našlės sklypelį žemės kaimynas užrašė, kad ji paduota esanti, tai ta moteris klydė, kad tokiu būdu, Gerai buty, kad tokiu būdu, prieš va žuosiąnt į žmones, per leikraščius apšokelbūti. Tuomet bent žmonės, zinodami tikrą jų tikslą, nemusigastautų taip baisiai.

Plungiškis.

Per pastaruosius dvejus metus visur priviso daug visokių vagių. Žmonės ištvirkę, darbo nemori dirbti, valgyti gi nori; tai ką gi veiks? Eina sau per žmones, atranda panašų į save ištvirkėlių, plėšikai ir pasislėpę. Marazas dabar sunkiai sergas, taip kad nėra žinios, ar beisgis.

Uguryus.

(Is "L.U.")

rapijoj, kur nužudė žmogų, norėdami atimti iš jo pinigų, Salantų parapijoj, kur vėl atėmė iš vargšų paskutinius skatikus — vis tai Bernoto ir jo sėbrų darbas. Bet prisielna galas ir tokiems žmonėms! Per vainikus Vidėkių sodoj vienas žmogus, vaikščiodamas po krtūnus, užėjo bemiegantį Bernotą, davė žinią į Plungę. Tuo būdu antstolis su 4 sargybiniams nuvažiavo, apsiuntė tą vietą, ir Bernotas pakliuvo į jų nagus. Norėjo labai išbėgti, davė sargybiniui 10 šuvių; tik kai persovė jam abidvi kojų — parkrito. Dabar guli ligonbutyje.

Plungiškis.

("V.")

IS TELSŲ IR MOSEDŽIO

Gyventojai buvo padavę Kauno vicegubernatoriui Grižėviui prašymą leisti jiems įrengti spektaklius. Abiejuose atvejuose vicegubernatorius savo leidimo nesuteikė.

(Is "V. 2.")

IS LIEPOJAUS

Is Liepojaus Palangon įtaisyta ir jau pradėjo vaikščioti automobiliai. Pirmasis automobilis nuvežė 17 žmonių per 3 valandas. Dabar bus lengviau nuvažiuoti kam reikiant Palangon.

("V. 2.")

IS RYGOS

Tris dienas tęsusi byla apie latvių socialdemokratų sąjungą; karės teismais nuteisė du 10 metų, 5—4 metams į katorgą; 5 — ištrimimui, 30 kaltinamųjų išteisinta; 4 i teismą neatvyko.

(Is "V. 2.")

MUSŲ SENOVĖS KAPAI

Berželio 4 lig 9 d. Jonui Narkevičiui prigulinciam Dimaičių dvare, Telsių parapijoje, koks vienas nuo pavieto miesto, žmonės, žvirij kšdami, užtikio senovės kapus. Atkašė pirmą du kaulavonų, prie kurių rado geležinius kirvius ir durtuvus, vieną didelį lanką su pūptą bronzos vielos. Rado dar prie kiekvieno po vieną molinį indą (urną), vingiuokais apdabintą. Prie kitų šešių kaulavonų rado bronzines apskritas sagtis, jiems ant krutinių guilnčias. Prie vienos tokios sagties rado dar sveikatos išistovėjusį drobinio audeklo gabalėlį ir geležinius peilius. Visus rastuosius dalykus Jonas Narkevičia atidavė žinomam Lietuvis senovės tirinėtoji Mikolui Brenšteinui.

("V. 2.")

IS AMERIKOS.

AMERIKOS GELŽKELIAI

Ant viso Suvienytų Valstijų ploto gelžkelių yra 22572 mylių, taigi ant 100 kilometrų ploto išpuola 7,55 metro gelžkelių. Daugiau ant tokio ploto išpuola gelžkelių: Vokietijoj — 16,7 metro. Austrijoj 9,5 m., Anglijoj 18,7, Prancūzijoj 14,0 m., Italijoj 9,2 m., Belgijoj 39,6 m., Holandijoj 15 m., Šveicarijoj 16,7 m., Danijoj 13,7. Tarnaujančių ant Amerikos gelžkelių yra 1675000 ypatos. Algorns jų pereitose metuose išmokėta \$1075000000.

PAKORĖ KUNIGO UŽMUŠEJĄ

Canyon City, Col. 15 d. liepos čia likosi pakartas italijonas Giuseppe Alia, kuris užmušė kunigą Leoną Henrich, laikantį mišias. Dar ant kartuvių Alia keikė katalikiškuosius kunigus ir šaukė, kad jo tėvynė Italija priimtų protestonizmą.

UŽBĖRĖ DARBININKUS.

Youngstown, O. Dirbant kanala nešvarėdinių nubėgimui ant Grove ave., nugrėbtus žemę užbėrė penkis rūtinuiskus darbininkus. Keturis ištraukė jau negyvus, o penktos surašė negalėjo, bet ir tas, be abejonės, yra jau ne gyvas.

NAŠLŲ SKUNDAI

Pittsburg, Pa. 18 našlių, žuvusių Darr kasyklose angliakasių, kadangi laike eksplozijos kasyklose jų vyrai liko žemė, atsisaukė i teismą reikalaudami nuo Pittsburg Coal Co., kuriai priguli minėtos kasyklos, \$950000 atlyginimo už vyrų užmušimą.

DAUG NELAIMŲ

Washington, D. C. Per pirmutinį bėrėtinį šių metų ant Amerikos gelžkelių buvo 1190 traukinių susimušimų ir 1442 traukinių išvėži išsokimai. Prie to 728 ypatos likosi užmuštos, o 14713 tapo sužeistų.

BANDYS PRISIGRIEBTI PRIE ŠIAURINIO ŽEMGALIO.

Sydney, N. Y. Išplaukė iš čia, ant garlaivio "Roosevelt", pargarsėjus šiaurį tirinėtojas Robert E. Peary. Jis stengsis prisigriebti prie šiaurinio žemgalio, tik nežinia, ar tas pasiseks.

AMERIKOS RANDO ISLAIKUS

Siems metams kongresas užgėrė rando išlaidas ant \$1.008.397.543. Kariumenės ir kariškojo laivyno reikalams paskyrė \$218.046.132; pensijoms senų kareivių \$163.053.000, kitokiems kariumenės reikalams \$1.958.088.

NELAIMĖ KASYKLOSE

Pottsville, Pa. Williamstown kasyklose, 15 d. liepos, atsitiko baisi eksplozija, kurios septyni darbininkai liko užmušti, o 10 tapo sunkiai sužeisti. Tarp užmuštų, yra viena lietuviška pravarė — Stakunas. Po eksplozijos kasyklos užsidėgė ir ugnis iki šiol neužgesinta.

EXPLOZIJOS

Cle Elum, Wash. Krautuvėse Northwestern Improvement Co. 16 d. liepos atsitiko baisi eksplozija, kurios devynios ypatos liko užmuštos, o daug tapo sužeistų. Ant vienos mylios aplinkui neišliko nė vienas langas.

Boston, Mas. Mystic varstuvose atsitiko eksplozija, kurios dvi ypatos liko užmuštos, o daug žmonių tapo sunkiai sužeisti.

NELAIMES ANT GELŽKELIU

St. Louis, Mo. Netoli miesto, pasazierinis traukinys Iron Mountain gelžkelio susimušė su tavoriniu. Prie to du gelžkelio tarnai liko užmušti, o septyni pasazieriai sunkiai apkulti.

Johnstown, Pa. 15 d. liepos pilnas žmonių gatvinis karas susimušė su gelžkelio traukiniu. Prie to 30 ypatų tapo sužeistų.

Greenwich, Conn. Ant tilto Greenwich ave. išsoko iš rėlių White Mountain Express traukinys. Prie to viena 17 metų mergikla liko užmušta, viena ypatą mirtinai sužeista, o 17 ypatų tapo sunkiai sužeistų.

GAISRAI

New Orleans, La. Sudėgė čia krautuvės New Orleans Cafe Co. Nuostolių gaisro padarytus skaito ant 200000 dol.

Atlanta, Ga. Sudėgė čia džių dirbtuvės ir kelios kaimyniškos triobos. Nuostolių gaisro padarytus skaito ant 100000 dol.

Winnipeg, Manitoba. Sudėgė katalikiškos misijos namai Athabaskoj. Pražuvo upėj besigelbinti iš degančių namų du kunigai.

Greenwich, Conn. Gaisras išaiškino čia Moskiečio arklydės ir kelias kaimyniškas triobas. Nuostolių gaisro padarytus skaito ant 250000.

New Philadelphia, O. 16 d. liepos su visu išdegė turintis 500 gyventojų miestelis Baltic. Nuostolių gaisro padarytus skaito ant 200000 dol.

IS DARBO LAUKO

Wheeling, W. Va. Pradėjo dirbti Northwood stiklo dirbtuvės ir Warwood puodų dirbtuvės, geriau pradeda dirbti ir LaBee geležies dirbtuvės.

Detroit, Mich. Geležies dirbtuvių darbininkai susitaikė su darbdaviais kaslink algų. Puderliams bus numazintos algos ant \$5%, o finisieriams ant 2%. Tuojaus prasidės darbai dirbtuvėse Republic Iron Co.

Martins Ferry, O. Laughlino geležies dirbtuvėse dirba pustiškai, bet dirbtuvėse Aetna Standard Co. darbai mažinasi.

Homestead, Pa. Čianykščiose geležies dirbtuvėse dirba prie 48 pečių, išviso gi jų yra 60.

Philadelphia, Pa. Baldwin dirbtuvės priėmė 1000 naujų darbininkų, o neužilgo darba priimti tiek jau. Pirmiausiose dirbtuvėse dirbo 2000 darbininkų, dabar dirba tik 5500.

Sharon, Pa. Vienoje dalyj Westo dirbtuvių Sharpvillėj pradėjo dirbti, o neužilgo žada pradėti darbus visose dalyse.

McKeesport, Pa. Dirbtuvėse National Tube Co., kuriose pirmiaus dirbo 9000 darbininkų, dabar dirba 6500. Rengia dabar naują dalį. Prie darbo paskui priims daugiau darbininkų.

Monaca, Pa. Dirbtuvėse Colonial Steel Co. puddlerių dalyj pradės dirbti nuo ateinančio pamedėlio.

Pittsburg, Pa. Darbai aplinkinėse kasyklose pradeda eiti gėryn. Pereitą savaitę priėmė darbo kelis šimtus darbininkų, bet visgi dar yra diktai neturinčių darbo.

Connellsville, Pa. Darbai prie kokso pečių eina gėryn. Rasney ir Fricko Co. pereitą savaitę uždegė čia, iš 24547 pečių 10041. Masontowne, iš 12828 pečių dirbo prie 6184.

McKees Rock, Pa. Lockhardto geležies dirbtuvės pradėjo dirbti, bet po kelių dienų vėl sustojo.

Pittsburg, Pa. Franktowno geležies dirbtuvėse dirba prie 17 pečių. Dirbtuvėse ant dešimties gatvės nuo pereitos savaitės pradėjo dirbti. Rodosi, kad darbo užteks čia ilgesniam laikui.

Winburne, Pa. Darbai eina čia negeriausiai. Dirba vos pusė laiko. Uždirbti galima vien pragyvenimui. Yra vienok viltis, kad darbai neužilgo pasigėrės.

Lechone, Pa. Darbai čia eina labai prastai, yra daugybė žmonių be darbo. Bet prasideda jau darbai prie kokso pečių. Matyt visose aplinkinėse neužilgo pasigėrės darbai.

Mosontown, Pa. Prie kokso pečių darbai eina gėryn. Pereitą savaitę Frick Coke Co. uždegė 500 pečių. Oliver & Snyder Co. parengė daugiau pečių; dabar de ga 700 pečių. Republic Iron & Steel Co. skundžiasi, kad negali gaut pakaktinai angliakasių kasykloms ir todėl negali parupinti anglių visiems pečiams. Mat daug darbininkų, sustojus darbams, iš čia išvažinėjo.

LIETUVIAI AMERIKOJ

DR. A. L. GRAICUNAS MEDIKALISKU MIESTO INSPEKTORIUM.

Neseniai Chicago miesto Sveikatos skyrius nuskyrė vasaros laikui, ar gal ilgesniam, medikališkų inspektorius, tarp kurių yra paskirti ir mūsų žinomas tautietis Dr. A. L. Graicunas.

Tikslu šitų medikališkų inspektorijų bus ypatingai rūpintis sveikata mažų vaikų. Jie lankysis pa žmonės po stubas, tyrinės budus užlaikymo vaikų ir, kur reikals bus, mokins kaip apsieiti, arba, jei serga ir tėvai neišsigaali šaukti apmokamą gydytoją, duoti žinią tuojaus į artimiausią beturčių gydylą, kad iš ten pashiųstų daktarą ir duotų vaistus dykai. Bet svarbiausiu uždaviniu šitų daktarių-inspektorijų bus ne gydymas, tik mokymas kaip apsaugoti vaikus nuo ligų. Kadangi svarbiausiomis sanlygomis sveikatos yra švarumas, tyras oras, saulės šviesa ir sveikas valgis, tai jie, ką tik radę kenkiančio sveikatai vaikų, reikalauja prašalinimo. Pirmiausiai, jie reikalauja, idant stuba būtų užlaikoma švariai, idant kudukis būtų maudomas tankiai, aprengiamas skaisčiai, ar nerengiamas visai, arba labai mažai, jei nėra pavojaus nusisaldymo, ir valgydinamas sveikais pienu ar kitu kuo, jei nėra žinomas numazintos algos ant \$5%, o finisieriams ant 2%. Tuojaus prasidės darbai dirbtuvėse Republic Iron Co.</

žianyskiai parapija. Dabar visi neturime lietuviško kunigo. Žmonės ruošia ir nežino ką daryti, nežino nė ką kalbėti. Išliko gi nėra tokios bažnyčios, kur suklybęs nebūtų: jeigu žmonės ne suka komitetas, tai suka kunigas; o žmonės vis rodo, kad jie savo pinigų Dievui duoda. Dievas vienok pinigų ne reikalauja. Dievas reikalauja žmogaus širdies, gerv darbų ir proto, bet ne pinigų. Protą žmogus įgaima skaitydamas apšvietiančius protą laikraščius ir knygas, bet to visko nemėgsta mūsų karštieji dievočiai. Užtai jų nekėniami, bedieviai vadinami skaito knygas, dievočiai tankiausiai sėdi prie alaus ir stiklo, o protarpuose makabūs sau skaldo ir pas teisėja eina melsti, kad santai ką jiems padarytų.

P. Aleksinas.

IS BRADLEY, OHIO.

Čia yra tik anglų kasyklos, kiokių darbų nėra. Dirba 2 ar 3 lienas sanvaidė. Sunku tokiose anglose net maistui uždirbti. Darba, kas tokiose anglose nori dirbti, gali gauti. Kalnakasius suvienijimas netvartai laikosi. 11 d. liepos nežinia kas Susivienijimui uždavė visus langus jo hale. Matyt, tai ne vieno žmogaus darbas. Išmūšė 14 langų. Susivienijimas pašaukė policiją į škotų langų dūžytų. Ji atkako su šunimis, bet ir šunes nesuranda. Policija mano, kad langų dūžytų būta važiuotų.

Lietuvių yra čia viena šeima ir aštuoni pavieniai. Gyvena sutikime, mėgsta laikraščius skaityti. Ateina čia "Lietuva", "Kova" ir "Keleivis".

J. Lecherackas.

IS CLEVELAND, O.

Ant Atsišaukimo pono Igno Lapinsko prieš mano korespondenciją paskutiniu kartą atsakau ir daugiau polemikų aš nevesiu.

Ignas Lapinskas, savo Atsišaukimu meluoja: paveikslas, jis sakė: mokytojos čia gimusios lenkės. Ne lenkės tik chorvatsės (tai visgi svetimtutės, ne lietuvės. Red.). Ant Popavičiaus salės kalbėjo 3-čios kuopos socialistas, V. Senkuskas, Kunigas kalbė ir laiko zakristijoną ir jam prigulničią algą išmoka. Ignas Lapinskas nepriklauso prie šv. Jurgio parapijos, kaip pats prisipažinti, užtaigi ir apie jos reikalus nežino. (Tai juos reikėtų geriau paaiškinti. Red.).

Kun. J. Halaburda.

Pribuvus neseniai į Clevelandą, užsirašiau "Lietuvą". 26 num. radau kunigo J. Halaburdos korespondenciją. Pradėjau įsikišti bažnyčios. Sulaukus nedėlios, nuėjau pasimelsti. Įėjau. Stai ir lupa mane atgal du vyrai. Klausia: ar turi tikėtą? Aš sakau, kad ne. Tai duok roč. Aš neturėjau tiek su savim. Tai, sako, negali įeiti į bažnyčią. Aš, apsisukęs, ir einu laukan. Vienas iš jų sako: eikie į bažnyčią šiądien, bet kitu sykū neileisim. Aš išėjau laukan. Jeigu taip yra parapijonių padaryta, tai nėra ką prisistinti, bet reikia prie durų pastatyti žmonių mokančius žmoniškai apsieiti. Kunigai iš sakytų plusta žmonis, huk jie atsikyrė nuo katalikystės. Tai kaipgi negali atsimesti, jeigu pas mus taip atsitinka! Kodėl kiti tautų bažnyčios to ne daro. Ne draskio žmonių už roč. Pas vakiečius arba amerikonus pasitaiko nueiti ir ant vaikų Mišų, kur ima dešimtukus, bet jei neduodi, tai ir tai gerai. Kitąsyk žydai draskė Christų, o dabar katalikai drasko kataliką!

Clevelande baisu biednam žmogui. Neperseniai policinonai surinko 300 bedarbių, neturinčių kur gulėti. Nugabeno į policijos staciją, palaikė per naktį ir nevalgiusius, kaip gyvulius, išvežė į laukus, toli ir paleido. Gal' eiti, kur nori ir mirti badu. Daugiau buvo vengrų. Dabar prasidėjo byla su policija, užvedė ją amerikona. Nežinia kaip byla pasibaigs.

Katalikė.

IS HAZLATON, PA.

Liepos 12 d., čia L. S. S. 80 kuopos tapo susauktas viešas susirinkimas su prakalbomis. Žmonių susirinko nedaug, apie 50-60 ypatų, nes tą dieną buvo didelis karštis. Kuopos organizatorius, J. Kirtiklis, atidarė susirinkimą. Kalbėjo: Antonov, V. Svirsks, J. Stasiulevičius, neseniai čia atvažiavęs iš Pittstono. Visų kalbėtojų kalbos buvo apie darbininkų li-

kimą. A. Antonov kalbėjo dvi valandas atvejuse; antram atvejui gildeno moterų klausimą. Aukų surinkta \$2.92, jų vos užteko uždengimui lėšų.

Sino tarpu šio aplinkinė dar-

ba blogai eina, anglų kasyklose dirba vos po 3-4 dienas į sanyai-

Knypkis.

IS WILKESBARE, PA.

3 ir 4 d. liepos atsiuvo čia L. S. S. A. VII rajono konferencija. Pirmiausiai rajono organizatorius atidarė susirinkimą. Paskui rinko konferencijos viršininkus. Iš pradžių išrinktas viršininkas prakalbėjo į susirinkusius kuopų delegatus apie kokią ten užgimusių organizacijų neapikantą, kuri bu-

kenkia visų drangų darbui ir sąjungos stoviumi. Nurodė kokias ten ypatas pavojingas sąjungai, išpradžių jų vardų ne minėjo, bet paskui, įsikarsčiaus, išaiškino, kad tos pavojingos sąjungai ypatos yra tai: Sirvydas, Zagaras ir Bernotas. Prašė delegatų ne rinkti tų ypatų viršininkais L. S. S. A., taigi juos boycotuoti. Taigi pirmasis kalbėjo į delegatus ne apie konferencijos tikslą, bet pradėjo nuo kalbinimo boycotuoti jam nepatinkamas ypatas. Bet jis nurodė, kodėl tas ypatas reikia boycotuoti, kuom jos sąjungai pavojingos? Tik įstengė darodyti, kad per neatsargumą vienas sudedino Centro sekretoriaus knygas ir daiktus iš viso vertės 150 do.

Paskui prasidėjo svarstymas kuopų įnešimų. Pradėjo svarstyti vienas po kitam, o kartais, net keli kartu. Kas garsiau galėjo išreikšti, to buvo viršus; katrie delegatai rėkė negalėjo, arba nenorėjo, tų įnešimai, kaip ant vėjo nuėjo, nors jie galėjo but ir labai svarbi. Pirmą dieną nieko svarbaus nenuveikė, nes daug įnešimų, dėl karštuolių rėkimo, liko nesvarstyti.

Antrą konferencijos dieną, taigi 4 d. liepos, buvo svarstomi visos sąjungos reikalai. Bet ir vėl, kaip ir pirmą dieną, prasidėjo ta pati meliodyja apie reikalą boycotuoti augščiau paninėtas tris ypatas. Vienas patarė, kad reikia boycotuoti, kitas, kad reikia suspenduoti. Sutarta leisti per balsus, 8 balsai buvo už suspendavimą, o 7 priešingai. Reikalauta pasakyti, už ką tos ypatos turi but boycotuotos ar suspenduotos, bet ne buvo girdėti nė jokių paremjančių reikalavimą darodimų. Nežinau, ar visiems taip kaip man pasirodė: man pasirodė, kad keli mūsų karštieji per toli nužengė iš socializmo rybų, ar gal jie nė nesupranta socializmo principų.

Ir antrą dieną nieko nenuveikta visuomenės labui. Bet reikia tikėtis, kad ir rėksniai nusimsals, kad ir tiems sėjimas vaidų ir darymas netvarkos kada nors nusibos; tasyk gal ir bus galima ką nors gero nuveikti.

V. G.

IS LAWRENEE, MASS.

Atėjo gadyne, kad visur moterų pradėjo krutėti, dalyvauja kartus su vyrais visokiuose darbuose. Ir Lawrence Sv. Onos Moterų draugystė, prigulinti prie S. L. A., išgirdusi apie susivaižavimą Lietuvių Moterų Brooklyne, susaukė susirinkimą prieš tą susivaižavimą, ir rado, kad reikia paremti prakalbą. Nusuntė užkviemtą P. M. Damijonaitienę, P. M. Damijonaitienę pradžioje. Prakalbos atsiuvo 21 Berzelio. Nors buvo labai šilta, bet žmonės nepaisė šilumos, prisirinko pilna svetainė, kiti turėjo stovėti už durų. Moterų ir merginų buvo daugiausia, kas rodo, jog ir mūsų moteris pradeda protaut. Daugumas merginų apledo visokius vadinėjimus dėl tų prakalbų.

Prakalbą prasidėjo 6 val. vakare ir traukė iki 8:30. Pirmiausia, pirmsėdė P. K. Stravinskienė paaiškino, kokiam tikslui šitos prakalbos parengtos. Meldė publikos ramiai užsilaikyti. Pirmiausia buvo perstatyta P. M. Damijonaitienė, delegatė iš Chicago susivaižavimą Lietuvių Moterų Brooklyne. Ji iš pradžių buvo nerviška, bet toliau išsidrąsino ir gerai kalbėjo. Savo kalboje aiškino, jog žmogus ne kiek skaito, nuo gyvilio be mokslo, pasikui apie vaikų auklėjimą, užlaikymą svarumo namuose. Tas šitiko yra labai svarbus dalykas, nes daugeliui lietuvių moterų nerūpi nė vaikų auklėjimas, nė švarumas namieje. Paskui kalbėjo apie moterų organizacijas, ragi-

no visas prigulėti į draugystę. Daktaras F. Matulaitis, savo kalboje nurodinėjo padėjimą be mokslo moterų. Ragino moteris prigulėti prie S. L. A., nes jis yra naudingiausias lietuviams. Paskui padainavo duetą "Lietuva brangi šalelė". O. Ramanauckienė ir P. M. Damijonaitienė. Južė Janulitė deklamavo eiles. Ant užbaigos bažnytinis choras, po vadovystė p. P. Curliano, padainavo, kas labiausiai publikai patiko ir visi plojo delais ir choras kelis kartus turėjo dainuoti. Pirmėsė padėkavojo kalbėtojams ir publikai ir visi ramiai išsiskirstė. Ona Ramanauckienė.

MOTERŲ REIKALUOSE,

Moterų susivaižavimas ir visi aprašymai to susivaižavimo buvo lyg kokių debesų paslapčių. Užtai yra kas nors po apačia to dangalo. Ir tas uždangalas turi vardą *Apšvieta*. Viena iš veikčių suteikė maždaug paaiškinimą tiklo to susivaižavimo ir tos Sąjungos, tilpus Nr. 28 "Lietuvos". Apie tai aš ir noriu pakalbėti. Autorė tilpusio "Lietuvoj" straipsnio sako:

"Buvo nutarta su Lietuvos Moterų Sąjunga nesusijungti, nes susijungus, reikėtų arba joms priimti mūsų programas, arba mums jų. *o kadangi mūsų reikalai yra skirtingi*, (ar apšvieta, ar politikoje?) susijungimas ne būtų praktišku. Reikia mums... su pirmiejiems Amerikos moterims... suvienytomis spėkėmis veikti." Tai reiskia, kad musisėk priims Amerikonių moterų programą, kurioms labiausiai rūpi panaikinti kitių šioje šalyje. O mūsų "Apšvieta" vadovės veda pulką nepatyrusių lietuvių į amerikonių jures.

Apšvieta reikalai, Lietuvos moterų reikalai iš skirtingi nuo Amerikoj gyvenančių lietuvių. Gal mūsų vadovės neatsižymėtų tarp Lietuvoje gyvenančių lietuvių, bet tarp manydamas, taps išgimoms, besidarbuojamos tarp amerikonių. Toms patariau lengvesnį budą atsiekti savo tikslą. Kam imti amerikonių moterų programą, kamoties, mokinis politikos ir ekonomijos, o buti tik amerikonių moterų pagalbininkams, anų ideali išgulindinti lietuviškoje kalboje — ar ne geriau eiti išvien su anoms, išmokyti angliską kalbą ir visą medegą turės parupinti; su viena gentkarke bus lygios amerikonių moterims!

Neva padiskinime apie kokius ten tikslus, kurie apsiatus lyg debesiu nepermanomų grožybų, sako: "Apšvieta" nepersistatome kokius ten augstus mokslus, nė manome, kad draugystės ar kuopos, užsiimamos platinimu apšvieta, turėtų įsteigti... universitetą. Pareiga draugijos užsiimančios apšvieta — yra supažindinti žmogų su dalybomis, kaip artiau aplink jį esančiais, kurie riasi su jo gyvenimu. O kadangi... ekonomija riasi su draugija ir jos surėdymu — politika — tai negalime padėti į šalį apšvietai ekonomijos ir politikos dirvoj." Taigi tikslas apšvietai turi but agitacija ir politika. Labai kiltas siekis moteriškės, motinos, auklėtojos vaikelį, priziurtojos namų!

"Apšvieta" ne suvisu svajojanti štai kokius turi tikslus: "Ir mės moteris... turime atkreipti atydą į ir ekonomišką padėjimą ne vien tik idealiską... Norint moterims įkvėpti idealus, reikia duoti juos laika apšvietai, aprūpinti ją geriausiu materialiaisiai." Na ar ne labdaringas siekis "Apšvieta"? Gal manote prirengs prie profesionališko pelnyto duonos ir palengvys gyvenimą, platus augstus mokslus?... Anaipol ne! jos vientik atranda "reikalingu supažindinti su ekonomija ir politika ir naudotis pilietiskomis teisėmis".

Visgi Amerikos moterų organizacija ne politiką statantį pirmon eilėn, žada rūpintis kartu suteikti moterims progą apšvietai, kad galėtų pildyti savo pareigas! Koks tas dvejetainis apšvietai? Toliau užtikiname tokius žiedelius: "Idant supažindinti moteris su jų pareigoms kaip motinos, auklėtojos, šeimyninės ir kaip narės draugijos, tų pareigų išpildymui reikia susipažinti su ekonomija bei politika ir reikariai ir naudotis pilietiskomis teisėmis." Ar Lietuvos moterų sąjungos ne plateni siekiai?

Amerikos lietuvių organizacija aprūpina visokius moteriškes reikalus tuomi pačiu vaistu "Lietuvos" ir politika". Motinai, auklėjant kūdikius, "Apšvieta" siulo

ekonomiją ir politiką dorai moteriškai pataria mokinis politikos ir ekonomijos; šeimyninkė siulo ekonomiją ir politiką; narė draugijos duoda ekonomiją, politiką ir dar pilietiskas teises. Taigi, kaip ne žiūrėsim į žmonių reikalus, vis nuo Lietuvių Moterų organizacijos negauname nieko kito kaip tik ekonomiją ir politiką, net amatai ir profesijos gali buti atidėtos ant toliau, universitetai, anot jų, irgi ne būtina reikalingi, bet svarbiausiu, sulyg Lietuvių Moterų organizacijos apšvietimui — yra ekonomija ir politika.

Nevertėtų užimti svajones ir politikierės nesidengty vardu visų Lietuvių Moterų Amerikoj. Tegul jos nusivelka apšvietai skraistę ir apsišaga raudonu socializmo sijonu ir laimaina visuomenę savo pasišventimais visiems... Viliojimas lietuvių vardu apšvietai yra tikslai vylius ir muilnimas akių, arba gaudymas žuvų drumstame vandenyje.

S. Aldona Rutkauskaitė.

NORIM EITI PIRMYN, O ISTIKRO LIEKAME UZPAKALYJ.

Pastaruoju laiku pas mus labai varžytasi už tai: ar yra revoliucija Lietuvoje, ar ne?

Kaip kurie ir dabar dar to klausimo vis negali iširti. "Vienybė Lietuvninkų", jeigu jau netvirtina apie tai, kad revoliucija Lietuvoje dar "suaudžia" (tas žodis labai buvo numylėtas, kaip reikiant didį narsumą), tai visgi dar — abejoja... No. 29 "V. L.", atsakyme tulam M. Tonui, "Vienybė" sako: "Jeigu revoliucija Lietuvoje dar yra, tai nė "Lietuvos" redakcija, nė p. Balevičius, ant kurio nūšikundziatė, ne galės jos užgesinti. Gal rasit jie nė nemano to daryt."

Mės, amerikiečiai, kaip tupėme ant revoliucijos, taip ir ikišiol ten tupime, neužtėmydami, jog tas labai jau ne ant vietos, ir kuom kiti reikėtų mums užsiminti. Bet, pagal patarę — "paprattimas — ant ras priginimas"...

Kaip mės išsižiūrėme su savo revoliucija ir pirmiejiems žmonėms iš šalies, liudija istorika iš laiko vienos žymios Lietuvių judėjimo ypatos. Stai ką jis sako apie savo įspūdžius, aptūrus Amerikoj. B. — pirmą vietą, kur jis patyrė ir susipažino su amerikiečiais.

"Sirdį man skauda, žiūrint į B. lietuvių. Juk pamislyk tik: tiek lietuvių jaunimo, iš kurių daugelis dar laike revoliucijos krėtė vardan tėvynės meilės savo darbais visą Lietuvą, dabar, lyg sunkia sloga kankinti, miega, arba varo biznį nors su pražiūstam kitių tautiečių. Baisus dalykas! Nė vienos mokyklos, nė vienos prieiglaudos, nė kitos tautiškos įstaigos. Mane tas stačiai apšviegino, kaip kirvepente galvoti ziebė. Juk tai tautos kapinynas, tai lavonai! Teisybė, yra dar ten saujlė eipiančių karlių — socialistų... Sakau "karlių", nes jie yra taip sukarlėję, kad dar ikišiol gyvena aidu seniai pergyventos politiškos aštrios revoliucijos, neturėdami paties jokios savo iniciatyvos ir nedaaugę dar iki to, idant suprasti šios dienos tėvynės užduotis ir tą, kame jos išgynimas. Ir kada visa tauta, paslėpusi braunings, mėtėsi prie darbo, prie kėlimo savotiškos kultūros — taigi mokslo ir dailės... matydama vien tame, ir nebepamato, savo išgynimą, jie dar vis, nelaimingieji, tabaluodami, šaukia prie braunings, prie kovos, prie aukų reikalams revoliucijos! Na bet tiek to. Pamatinėjau tik apie tą, kad tikrai, žiūrint, sirdį skauda. Teisybė, — yra gal B. kokia pora žmonių su tikrai gražiais prakliniais norais, bet tie nabagai išrodo lyg vortinklin pakučius mūsę, ir visgi iš ten galvojančios, kaip brolius išgyniti. Bet ir tos suvargintos ir nuvilusios vos vos silpną balsą išduoda — ir užtils, rasi, netrukus — gal ant visados... Tokį įspūdį padarė ant manęs B. lietuvių."

Teip rašo vienas ir vedėjų kultūriško judėjimo Lietuvoje. Galima pridėti, jog B. — tai geras pavyzdys visos Lietuvos Amerikos... O mės dar apie progresą ir pirmžengystę kalbame.

*) Karlas — nyktukas, labai mažas žmogutis.

Kazys D.

PAPRASTO LIETUVIO MOTERIS. — Aš "Paprasto Lietuvio" moteris, kaip va: braminizma, mahometonizma ar kitoki. Paimkime nors artymus tikėjimus mūsų katalikiškam, k. v. protestantizma, ar žydiškąjį ir tuomet galims matyti vertę apeigų, naudą ar ne naudą mokinimui, įtekmę ir tt. Bet kaip palytin savąjį Romos katalikiškąjį, tai žmonių protui užsidaro lyg užmerkta akis. Mūsų žmonės nieko ne mato, nieko ne galvoja, tik tai jaučiasi žieistais už kiekvieną nurodymą blogos jo pusės, nes ji laiko idealiską, nes jis teip brangiai atseina palaikyti, jis suteikia tokią laimę ir suraminimą dvasios kaip degtinė girtuokliui, kaip auksas pralobeliui, kaip sveikata ligoniui, kaip motinos glo-

ris! Taigi brangus skaitytojai, aš aprašysiu apie savo karčius patyrimus gyvenimo jūrėje, kuomet laivas jaunystės kas-kartą irklavo į didesnes bangas sanžinės audrų ir degančių troškimų, stengėsi prisigriebti prie kranto šiminties ir Tobulybės. Kuomet mano akys atsivėrė ir ausys pradėjo girdėti, aš naują svetą regėjau ir naujus žodžius girdėjau. Išliko aš girdžiu yvairius balsus aplink save ore šaukiančius: "Kelkis, sesuo, iš lovos tamsybės ir vargo! Eik ant kalno šviesos ir palaimos". Aš, beveik, rodos, regiu tą "kalną palaimos", bet mano pirmieji apsirikiimai ir mano tamsoj užaugimas yra milžiniški akmeniu kibaniū ant mano kaklo, kuris tvirtai laiko mane varguose.

Aprašysiu mano apgaileitimą širdies nuio ištekėjimo už vyro, nes tikrai nuo tada pradėjau vertu dievystės; šventadienės drapanos sužadina dvasią, viltis suėjimo, ar nors matymo savo mylimųjų apgū, kaip, aš sapnavau jaunystėje. Aš maniau: kad mano vyras bus kiltaširdis didvyris, ir mano namai "ant kalno rumai". Bet šiandieną aš regiu, kad mano sapnai praigaiso kaip dūmai vėjo išnešioti. Šiandieną aš esu varginga moteriškė; — motina silpnų ir nesveikų kūdikių! Ir dar esu vargingesnė, kadangi aš matau priežastį mano vargingo padėjimo.

Sitokia mano gyvenimo kelionė traukėsi jau beveik dešimties metų, ji atvedė mane prie supratimo mano padėjimo. Dešimties metų atgal aš palikau gimtinę šalį — Lietuvą, ir atkeliavau į šitą garsingą šalį — Ameriką, budama dar jauna mergaitė. Mano mieras, kaip kiekvienos merginos keliaujančios į Ameriką, buvo, kad atvažiavusi ištekičiau už turtingo ir protingo vyro. Bet mano svajonė visiškai neišsipildė ir mano pasitiekimai neįvyko.

Atvažiavusi į Ameriką, tuojaus ištekiėjau. Budama paika, nepažindama gyvenimo prietikių ir tobulos meilės, visur, eidama, pasitiekiau laimei. Bet laimė juokėsi iš manęs! Mano vyras uždirbdavo po tris doliarus į dieną. Aš maniau, jog galėsim su tiek doliarų laiminingai gyventi. Laikui bėgant, visokios aplinkybės ir ypatybės išliko tik aklėst. Aš pastojau mąstinga ir progresyviska, kuomet mano vyras buvo ir tebyra gyvunu, be gilesnių jausmų, be tikros meilės. Aš visados laikiau atvirą širdį ir protą iškilmingoms mintims, kuomet mano vyras neturėjo ir neturi noro suprasti, ką reiskia "progresas". Kuomet aš sakau jam, jog reikia lavintis, reikia tobulintis ir puosti savo protą kvietkimos mokslo, jis man atsako: "kaip radome, taip ir paliksim."

Oh! Kaip mano širdį skauda, kadangi aš negaliu jo pertikinti, išrodyti jo aklbę!

Skaitydama yvairias moksliškas knygas, aš patyriau, jog degtinė ir alus ir kiti alkoholiniai gėrimai yra pavojingi žmogui. Bet jis nei klausyt neklausio mano įkalbinėjimo, skaito mane kvaile. Atsidusai, aš patėmijau, kad tarpe manes ir mano vyro nebuvu "tikros meilės", nes mės jos nepažinojome ir nereikalavome. Pragare ir be meilės galima gyventi. Mudviejų meilė buvo tik tai patraukimas, kuris perstatė teip vadinamą meilę tarpo mūsų, bet ji buvo tikrai šešėliu tikros meilės tarpe vyro ir moteris. Mano gyvenimas pasirodė tuomet pragaru.

Mano vyras, aiškiai sakant, yra paprastas lietuvis, užlaikantis lietuviškus papročius. Mūsų kūdikiai yra silpni fiziškai ir dvasiškai, nes jie užgimė ne iš tikros meilės, bet iš neišmintingos meilės žunancijos su laiku, jeigu dvasiškos ypatybės jos nepailaiko. Regėdama visas nelaimes, aš stoviu šviesoj su kardu šiminties rankose, kurį aš pirkau karčiais kentėjimais.

Paprasto Lietuvio Moteris.

KAS TAS TIKĖJIMAS?

Mūsų žmonės, apskritai, imant, drauge auga, dirba, gula, keliasi ir viename kambaryje ar bute bėsimuodydami, vienas kiti visais palnybės ir ydas žino, o paguodonė ant tiek nupuola, ant kiek pažįstame savo artimą. Jeigu ypatiški darbai ir pasigimimai būjuomi visiems žinomi, jeigu visoki

darbai po akių butų atliekami ir visos paslaptyš žinomos mūsų gerbiamų kunigėlių arba ir mokslo vyrų, mūsų prasiokėliai jų teip neguodotų ir rankų jiems nebūtuotų.

Atsilolinimas, užsidarymas nuo žmonių padaro ypata nepaprastą, stebuklingą. Pasivaizdymas kunigų vien tik tam tikrose, dvasiaj svajinančiose apeigose ir nuraminančiose bažnyčiose padaro ant mūsų bernelių ir moterėlių nuostabų įspūdį... Jie, negalėdami išaiškinti ar suprasti savų pajautų, pačiančių iš puikių regyklų, iš draugystės tikinčiųjų, iš raminančių maldų bei apkerinančios muzikos... viską priskaito ne paprastai apredytai ypatai kunigėlio.

Jie priskaito tam viską, kuris juos žavi, hipnotizuoja, prieš juos juda, mosuoja. Išveskite "žadetoją" iš bažnyčios, o visi neteks ramybės. Malda padaro žmogų vertu dievystės; šventadienės drapanos sužadina dvasią, viltis suėjimo, ar nors matymo savo mylimųjų apgū, kaip, aš sapnavau jaunystėje. Aš maniau: kad mano vyras bus kiltaširdis didvyris, ir mano namai "ant kalno rumai". Bet šiandieną aš regiu, kad mano sapnai praigaiso kaip dūmai vėjo išnešioti. Šiandieną aš esu varginga moteriškė; — motina silpnų ir nesveikų kūdikių! Ir dar esu vargingesnė, kadangi aš matau priežastį mano vargingo padėjimo.

Sitokia mano gyvenimo kelionė traukėsi jau beveik dešimties metų, ji atvedė mane prie supratimo mano padėjimo. Dešimties metų atgal aš palikau gimtinę šalį — Lietuvą, ir atkeliavau į šitą garsingą šalį — Ameriką, budama dar jauna mergaitė. Mano mieras, kaip kiekvienos merginos keliaujančios į Ameriką, buvo, kad atvažiavusi ištekičiau už turtingo ir protingo vyro. Bet mano svajonė visiškai neišsipildė ir mano pasitiekimai neįvyko.

Yra dar šimtai fanatikų, kurie daro tikėjimą pageidaujama palaima vargą kenčiantiems žmonėms. Po įtekmę tikėjimisko apšvaigimo net gyvenimą laimipantis pinigais nustoja savo vertės. Už sužadintą tikėjimiskų svaigulių, nėsideramas, žmogus, paskutinius skatikus atiduoda hipnotizeriui, nepaiso alkanos šeimynos, nė vargų. Bažnytiniai muitininkai išdirbo kainas visų sakramentų. Šventybės sakramentų, supras žmogeli, neapmokamos žemiškais turtais, bet vertelgos juos pardavinėjanti duoda ir beturčiams tuos "dangiškus švenčiausius" ir tau vargdienį... už mažą kainą... tiktai skubink pirkit!... Dar derėsiesi?! Na tai išgirsti kolliojms tokiais žodžiais, kokiais tu pats šunį nedrystum vadinti. Pamišlyk! Už visos pasaulės turtus ir gerybes nenupirktum vieną dulkelę sakramento, o tu gauni visą hostiją už \$6.00 ar \$8.00. Tavo vaiką nuo amžino pragaro išgelbsti su krikštu už doliarį, ar du, ar penkis. Krikštų ir bobutė gali, bet geistina, kad žmonės neapprasitų su šventais sakramentais.

Taigi reikia tikėjimą dengti debesų paslapčių, o per ukaną visoki perstatymai pasirodo stumkime su vaidintuve, su idealais tikinčiojo, su laiptu apšvaigimo. Kaip paulyginimą, parankiausiai galime pvesti prie tikėjimiskai apšvaigimo, "arietka" pasigėrusį žmogėlį, kuris, jausdamas savę laimingą, noriai skiriasi su sunkiai uždirbtas skatikais už tuščią pagyrimą, arba besijausdamas galingiausiu ir garbingiausiu, nors apsisėliojęs knapso ir ant kojų nepastovai. Pamėginkit su girtu protauti, tai prieisit prie tokio jau rezultato kaip ir su tikinčiu kalbant apie tikėjimą.

Paimkime mės jeib kokį tikėjimą, kaip va: braminizma, mahometonizma ar kitoki. Paimkime nors artymus tikėjimus mūsų katalikiškam, k. v. protestantizma, ar žydiškąjį ir tuomet galims matyti vertę apeigų, naudą ar ne naudą mokinimui, įtekmę ir tt. Bet kaip palytin savąjį Romos katalikiškąjį, tai žmonių protui užsidaro lyg užmerkta akis. Mūsų žmonės nieko ne mato, nieko ne galvoja, tik tai jaučiasi žieistais už kiekvieną nurodymą blogos jo pusės, nes ji laiko idealiską, nes jis teip brangiai atseina palaikyti, jis suteikia tokią laimę ir suraminimą dvasios kaip degtinė girtuokliui, kaip auksas pralobeliui, kaip sveikata ligoniui, kaip motinos glo-

pasisavina sau kitą lygiai alinantį, nės nuo amžių žmonių smegenys prapratinti prie to svaigulio. Patarlė sako: "Paprattimas aršiau prigimimo".

Tirinėjant plačiau pavergimą žmogaus proto tikėjimu, kurie lygiu budu dvasiškai alina žmones ir užtraukia nepermatomą užlaidą ir vieton matyti tikrą dalykų užlaidą, jie mato tik tai, piešinį ant užlaidos ir tų vadina savo idealu. Kaip puikus tikinčiųjų idealas! Kaip lengva jiems jį suprasti! Dieną ir naktį tą patį ir tą patį idealą mato, girdi, apie jį skaito, kalba ir jį apdainuoja.

Tikintieji draugai ir draugės rupinasi, kad tokia užlaidą butų prieš akis visos žmonių. Kad nė vienas vyras, nė moteriškė, nė vienas kūdikis, nė paaugliai berneliai ir mergaitės nieko neįvyksty anoj pusėj puikiui papieštos užlaidos! Pastanga yra daroma atspaudinti kuodaugiau siai lapeliu su vaizdais, panašiais į idealą, kuris yra ant kurtinos tikinčiųjų ir tuosius lapelius išskabinėti prieš akis visos žmonių, kaip Lietuvoje buliams kabina lentą ant kaktos, ir tuomet viso svieto smegenys pripras ir tamsoje matys dvasiškoms akimis tikėjimo idealą! Atpratins visus nuo geidulio permatyti, kas yra kitoje pusėje užlaidos, arba teisingiau, kas regisi gamtiškoje apregėje, tai toks tikėjimas taps terptautišku... ..

O kantrybės, kantrybės! Žmonija turi išklausti užmačias šimty panašių tikėjimų, ir visiems suteikti pasekėjus.

Antanas Rutkauskas M. D.

DARBININKAI IR BAŽNYCIA. Parašė Prof. Dr. Arnold Dodel. Tirkas žmogus — supratas prakliniausioj reikšmėj to žodžio — yra tas, kuris dirba ir mato. Kada žmogus išdirba per dieną savo aštuonias ar devynias valandas, tai tuomet apima jį nuovargis: jo kunas ir protas reikalauja pasilsio, vistiek kokio nebuk budo tasai pasilsys butų — visiškas neveikimas, arba darbas kitokio pavaldū negu paprastas, taip sakant, atmaina darbo, kas, sulyg apytostų, taipgi suteikia pasilsį arba ramumą kunui ir protui. Teisybė, kad ilgus veikimas vienokio darbo labiau nuvargina negu veikimas visokių darbų. "Variato delectat!" Pakeitimas palinksmina ir suramina: tai yra fiziologiskas faktas. Pažinimas šito turi svarbą gamtos įstatymo, kurį mės, žmonės, negalime perkeisti.

Jeigu ne anksčiau, tai vėliau patvirtis teisingumą šito gamtos įstatymo pergalinčiai besipletojančiai idėja aštuonių darbo valandų dienos; o pritaikymas šito įstatymo prie gyvenimo suteiks visiems dirbantiems begalinę laimę ir džiaugsmą.

Bet ant ko apvers darbininkas visas tas liuosas nuo darbo valandas? Ant šitojo klausimo skubiai atsako mums su pranašavimu mina šiądieniniai baillai, mažadvasiai: "Darbininkai ne tik nelaimės iš šitų liuosų valandų, bet, priešingai, prazūds. Darbininkai puotos, valkiosis ir gulės po smukles, girtuokliaus ir girtuokliaus, grajys ir grajys, dirbs visokias niekystes ir ant galo visiška nupuls".

Vienok mės turime visai kitokias viltis. Ir mės tikime tvirtai, kad darbininkas, dirbąs aštuonias valandas darbo dienoje, iš naujo patvirtis ir suteiks naują įtegmę Goethe's žodžiams: "Sakau tau, geras žmogus, ir savo nežinomuose įteiskiuose, visada eis tikru keliu."

Sitas "tikrasis kelias" yra taku arba kelvedžiū dabartiniam milžiniškam judėjimui prisakin, jis yra taku šios di

Gėdynė šlektos viešpatavimo Lietuvoje

(1569—1795 m.)

Parašė Jonas Šliupas, M. D.

(Tąsa).

Perdiskutuoti kitus projektus Deputacijos pataisymui formos valdžios nebuvo jau laiko iki uždarant seimą 9 d. vasario 1791 m. Tad deputacija užrubežiniams reikalams perstatė seimui, kad dėl vedamos maskoliškai turkiskos karės ir dėl neužbaigto pirklybos traktato su Prūsais netinka konfederaciją išsklaidyti, o neužbaigtus reikalus pavesti naujam laisvam seimui, t. e. ant tikslo liberum veto. Pasiuntiniai patrijotų partijos reikalavo prorogacijos konfederacijos su seimu ir proponavo atlikti seimelių 16 d. lapkričio 1790 m. ir susijungimą kompleto naujai aprinkty pasiuntinių su iktuolaičiais. Nutarta, kad su iktuolaičiais kompleto susijungęs pasiuntiniai, kokius aprinks seimeliuose 16 d. lapkričio. Nauji pasiuntiniai atkaks i Varšavą 16 d. gruodžio, prisidės prie besiančios konfederacijos ir drauge su senuoju kompleto toliaus trauks seimo darbus.

Seimeliai, sušaukti ant 16 d. lapkričio 1790 m., be aprinkimo pasiuntinių, turėjo atsakymą duoti ant universalų marsalkų: kas link elekcijos karaliaus, ir kaslink įpėdinytos sosto saksiskiojo elektoriaus. Karalius Stasys Augustas viską darė, kad sektųsi partijai patrijotų. Seimeliai atlikti buvo ramiai ir davė prielankų atsakymą kaslink įpėdinytos sosto, tik neprielankų kaslink sukcesijos. Visi, be Volniškio, lenkiški bei lietuviški pristoję ant aprinkimo įpėdinio sosto ypatoje saksiskiojo elektoriaus Fridrikio Augusto, nepočių Augusto III. Už paveldėtinumą sosto išitarė tik penketas: tris lenkiški, 2 lietuviški.

16 d. gruodžio 1790 m. susijungio nauji pasiuntiniai su senesniais ir, karaliui pakvietus, pasirašė ant akto konfederacijos. Dvigubas kompletas seimo susidėjo drauge su senatoriais iš beveik 500 sąnarių.

Tas seimas pradėjo darbą, nupeikdamas valdžios magistratūras už pavalmumą reprezentantui sveltinžemisko terorizmo, Stackelbergiui, kam rado progą pirkime rumo maskolių ambasada. Mat 1768 m. Kepnin buvo privertęs ydo komisiją nupirkti Maskolijos pasiuntinų rumą ir taji užlaikyti. Bet kilus mišiniui, tas pasiliko užmirštu, iki 1787 m. Stackelbergis pareikalavo nuo departamento sveltinžemiskų reikalų išspildymo nutarimų seimo 1768 m. ir pareikalavo Bruhlians rumo esančio savasčia kunigaikščio Adomo Poninskio. Tad ydo komisija tai padarė ir išleido daugiaus kaip milijoną auksinų. Nors kaltininkų jau nebebuvo (nepasiliaujamos Dumos ir Poninskio), pasiuntiniai reikalavo atsakymo nuo sąnarių magistratūros už taip didelį kastą respublikai padarytą. Seimas paliosavo nuo atsakomumo buvusius sąnarius nepasiliaujamos Dumos ir ydo komisijos, o rumą liepė užimti ydui. Žinoma, tokiu būdu seimas paniekino servilizmą Maskolijos pasiuntiniui ir užstojo už tautos nepriklausumą. Toliaus seimas perėjo prie triuso įstatymdavystos. 24 d. kovo užgryė tiesias apie seimelius, 18 d. balandžio apie miestus.

Patrijotų partija stengėsi perversi principą, kad tiktai šlektos ant sodybos dalyvauja respublikos valdžioje ir, žinoma, seimeliuose. Seniaus neposėjimatai dalyvavo svarsty-muose pagal paprotį; tik seimas 1768 m. per įtekusio Repnino įtraukė į kardinališkus įstatymus balsaviną visų šlektų seimeliuose, kurių girdi klykavimai nepatiko ukėsams ant sodybų. Dabar galiausiai tiesa rinkimų pripažinta liko žemvaldžiams ir jų sununms randauninkams ir ikgyvastiniams savininkams, mokantiems 100 auksinų auksio dešimtinio grašio; taipgi urlopuotiems kareiviams, turintiems žemiską savastį. Nuo kandidatūros ant urėdų ir pasiuntinių tapo prašalinti: neturintieji 24 metų amžiaus, nebuve niekados viešuose funkcijose, skaltabeltrai ir esanti po kon-demnata (po netiesimu už akių) civilisikuose dalykuose.

Dabar parėjo ant apsvartymo dalykas miescionių. Deputacija miescionių reikalams paskirta gruodyje 1789 m., nors remiamas buvo Varšavos juristų, kaip Merzeckio ir Barsso, savo triusą trukdino. Dekertas, įgeltas nevelijimū gero miescionijai, iš susikrimitimo įsijgo ir mirė (+4 d. spalio 1790 m.), nesulaukęs vaisių savo pastangos. Prieš patį mirimą parašė Malachovskui laiską, dėkavodamas jam už žmoniškumą ir teisingumą, bet podraug skundėsi ant respublikos, kam toji raukosi ant prielaido miescionių prie ukystės tiesų. Šlektą jis vadino akla; jis tikrino, kad miestai pakels maištą. Mirus Dekertui, seimas buvo dosnus šlektystos miescionims. Lapkritį ir gruodyje 1790 m. suteikė daugiaus kaip 400 nobilitacijų įtekmingoms ypatoms, bankieriams ir juristams. „Kalvelė“ Kolatajaus sudavė i varpą alarmo. Kanonikas Jezierskis išleido perkunuojantį „Glos napredce do stanu miejskiego“, kur jis velijo paniekinti nobilitacijas, o reikalauti lygtiesybės su šlektą: suteikime šlektystas jis matė vyly, beje nuslopinti nobilituotuose bankieriuose ir juristuose interesą remiant dalykus miescionijos. Bet taip iš tikrųjų nebuvo. Seime buvo daug pasiuntinių prielankių miescionijai. Po daug projektų, Jonas Suchorzevskis, pasiuntinis Kalisčiaus, žinomas kaip apginėjas senų įstaigų respublikos, elekcijos ir dalyvavimo visų šlektų seimeliuose, inėšė projektą, kurs 18 d. balandžio pastojų įstatymu. Miescionys pasiliko sulgynti su šlektą stai kamė: gavo tiesą neminem captivabimus, laisvę pirkti žemiškus lobius, prieigą prie augstesnių dvasiškų bei civilisų urėdų ir kareivisų rangų. Užsiėmimai miestiečių sulgynti pasiliko guodoje su žemiškais. Šlektą, priimantis miesto ukėsystę, pasisveždamas pirklybai ar amatams, nepraranda prerogatyvų savo luomos. Prieš kiekvieną paprastą seimą miescionys išrinkis atstovus — plenipotentus, kurie sėdės asessorijų teisme, taipgi komisijose: ydo ir policijos. Plenipotentai, sėdį asessorijoje ir minėtos komisijose, dalykuose, palytinciuose miestus ir pirklybą, turi veikli balsą, o kitur — patariamą balsą. Taipgi turi balsą komunikuoti seimui apie reikalus miestų ir todėl gali marsalko prašyti balso. Palengvinta tapo miescionims nobilitacija. Gali reikalauti jos: plenipotentai po 2 metinės viešos tarnystės; pirkusieji žemiškus lobius, o mokantieje aukas dešimto grašio mažiausiai 200 auksinų; kareiviai, įstarnavusieji rango kapitono ar rotmistro; civilisų urėdininkai, įgiję laipsnį regento kancelarijos. Be to, kiekvienam

seime bus 30 miescionių pašlektinama iš ypatų, atsižyminių kokių nors darbštumu. Patikrinta tapo miestams savivalda ir paliosavimas nuo šlektos jurisdikcijos. Tos tiesos tapo duotos karališkiems miestams, turintiems vietinės privilegijas. Naudotiesi iš jų gali taipgi tie privatiski miestai, kuriems ponas duos žemę i savastį ir įgys jiems nuo karaliaus taip vad. patvirtinantį diplomą.*)

Miescionys, nors nesulgynti su šlektą dalyvume įstatymdavystos, pasveikino įstatymus 18 d. balandžio su dekingumu. Ant rytojaus susirinko pylėje rimtesni ukėsai po vada prezidento miesto Varšavos Lukosevčiaus ir puolė karaliui po kojų, maišydami padėkavimą su džiaugsmo asaromis. Smagumas buvo tuomi gaivesnis, kad kaltesniejie šlektos dignitoriai dėl ženklo brolystės emė priminėti miescionių tiesas. Miescionija veikiai pastojų galingu gineju Lenkijos.

Nors svarbūs, bet tai dar buvo smulkūs įstatymai atmainytos konstitucijos. Dalykai reformos žengė pirmyn po valiai dėlei apsunkinimų iš pusės konservatyvų ir maskoliskos partijos: vyskupo Kossakovskio, kanclerio Malachovskio, hetmano Branickio, kašteliono Petro Ozařovskio ir kitų, suokalbiamųjų su Bulgakovu. Sunku buvo perversi visas reformas, kada politiski prietikiiai ėjo sunkyn. Prusai, negalėdami išderinti Gedanos ir Toruniaus, atšalo respublikai; Maskolija, pergalinga, jau rengėsi susitaikinti su Turkija. Taip dalykams stovint, reikėjo paskubinti reformas, nors per coup d'etat.

Patrijotai, susirinkdami namuose marsalko Malachovskio, nutarė surašyti konstituciją ir perversi ją per seimą be diskusijos (Ignas Potockis, did. liet. marsalkas; kn. Kollatjus, kaštelionas Mostovskis, pasiuntiniai Inflantų: Weyenhoff ir Niemcevičius, krokaviškis Stasys Solyk, liet. Brascių Tadas Matusėvičius ir kiti). Per kn. Scipioną Piatolį įtraukė i paslapty karalių Stanislavą Augustą. Nuo to syk suokalbiamai atsibuvo pylėje, kabinėte kn. Piatolio; karalius ateidavo ant sąėjimų slaptu koridoriumi vedamas paž Vilcevisko. Skaitlius sądragų veikiai pasiekė 60. Karalius su Ignu Potockiu suredagavo konstituciją, kurią nutarta buvo po Velykų inesti ir perversi per akklamaciją. Daugeliui, išvažinėjus ant vaisių per Velykas, karalius geiriems patrijotams pasiuntė gramatas, kad grįžty kuomi greičiausiai. Ant inėšimo projekto tapo aprinkta 5 d. gegužės 1791 m. Prieš pat terminą karalius pranešė apie tą žingsnį keliems dignitoriams: kancleriui Malachovskui, pakancieriui Chreptavčyui ir did. lenk. marsalkui Mniščui. Malachovskis paslapty išdavė Bulgakovui, kurs tuoju pasiuntė pasiuntinius i provinciją, idant sušaukti opoziciją i seimą 5 d. gegužės. Tad patrijotai paskubino inėšimą projekto ant 3 d. gegužio. Jieškojo taipgi paramos miescionijoje, ir 29 d. balandžio Malachovskis su 40 kitų ypatų vyko i rotužę Senos Varšavos priimti miescioniskias tiesas. Miescionys priėmė su didele pagarbe ir atlikus ceremonijas, praleido namon asistencijoje ciechų su vėlukais, prie džiaugsmingų šauksmų. Vakare 2 d. gegužio Radi-vilo rume, Krokavos priemiestyje, įvyko klūbo sueiga, kur buvo užprašyta daug ypatų įvairių luomų. Perskaitymą projekto konstitucijos pasveikino tenbuviai su užsidegimu. Bet laikomos buvo sutarėms taipgi namuose Bulgakovo, kurs visus draugus pakvietė suparalizuoti pasirūžimus patrijotų. Nutarta buvo protestuoti prieš projektą konstitucijos, ir rolę vyriausiojo opponento apsiėmė Kalisčiaus pasiuntinys Suchorzevskis!...

3 d. gegužio subėgo ant Pylies Pliaciaus tytveikos žmonių. Paskilbo girdas, kad posėdyje priims miescionių tiesas pats karalius, ir kad konservatyvai vys laukan iš trobėsio marsalką Malachovskį už rotužinę manifestaciją 29 d. balandžio. Idant stoti už karalių Malachovskį, grumdėsi i svetainę apsvartymų tytveikos pirklių ir amatininkų: pripildė priemenę, užėmė seimo sėdynes, stumdėsi už marsalko grotų. Miescionijos kamsa perėmė opozicijonistus baimę revoliucijos!...

Marsalkui Malachovskui atidarius susirinkimą su pozicija perskaitymo svarbių depešų iš užrubežių, keletas pasiuntinių prašė balso, tarp ty Solytkas ir Suchorzevskis. Solytkas reikalavo skaitymo depešų ir rupintiesi ginti respubliką, jeigu gresia pavojus. Kad ir karalius tam pritarė, Suchorzevskis, prilindęs prie sosto, puolė kniupsčias ir draskydamas savas drapanas, rėkė, kad sutarta esanti revoliucija sunaikinimui laisvės, ir kad depešos tapusios pramanytos pagadinimui ir pervedimui projekto konstitucijos, surengto slapta; jis prieš viską protestavo ir ketino paniekinti tėvynę, jeigu joje įsiviešpataus despotizmas. Potam, daugeliui reikalaujant, Tadas Matusėvičius, sąnarys Deputacijos užrubežinių reikalų, perskaitė depešas, persergstincias apie Prusijos prisiriartinimą prie Peterburgiskio dvaro ir apie apvienijimą Lenkijos. Tad Ignatas Potockis klausė karaliaus, kuomi ir kaip gelbėtis? Stasys Augustas matė atvangumą šalies tiktai drutoje valdžioje, kurios projektas, jau gatavas, sutinka su valia daugelio seimuojančių, ir sekretorių seimo Siarčinskis perskaitė tą projektą. Dauguma seimo priėmė projektą su džiaugsmu, tik Suchorzevskis ir kiti opozicijonistai jį peikė ir velijo atiduoti jį ant deliberacijos. Patrijotai reikalavo priėmimo projekto, ir projektas tapo antru sykiu skaitytas prie šauksmų opozicijos. Tarpe mišinio Mikolas Zabiella, Inflantų pasiuntinys, prašė karaliaus, kad tuoju priiektų ant konstitucijos, kam pritarė arbitrai; senatoriai ir pasiuntiniai grūdosi prie sosto. Suchorzevskis vėl krito ant žemės ir rėkė: per mano lavoną! Malachovskis dar 3 syk paklaus, ar trobėsis projektą priima ir didumui šaukiant: tinkame! ir karalius prisiekė ant konstitucijos pagal rotą, perskaitytą Felikso Turskio, neseniai praminto vyskupu Krokavos. Pasirašydamas ant konstitucijos, karalius esąs ištars: „Tegul man toji ranka nudžiūsta, jeigu aš pasirašau ant priešingo tam akto!“ Karaliui kviečiant, burys senatorių ir pasiuntinių traukė ant prisiekos i bažnyčią sv. Jono. Miescionys, susirinkę ant Pylies Pliaciaus, pasveikino juos šauksmais, ir abu marsalku seimo nunėšė i bažnyčią ant rankų. Bažnyčioje marsalkas Sapieha, laikomas įrankiu hetmano Branickio, pasakė, kad dėl negadinimo vienybės tautos, jis linksta prie konstitucijos, nors joje randas daug įstatymų priešingų jo persiludijimams. Tad Turskis susirinkusiems perskaitė rotą prisiekos, o vyskupas Smolensko Timotas Gorzežinskis užgiedojo Te Deum tarp trenksmo kanuolių, pastatytų pas pylį. Sugrįžę i svetainę apsvartymų, senatoriai ir pasiuntiniai pasirašė po konstituciją ir nutarė, kad visos magistratūros prisiektų ant jos.

Iš 150 sąnarių, buvusių suejime 3 d. gegužio, ant rytojaus tik vienas senatorius, kunigaikštis Antanas Četver-

spekuliacijos. Mat proza kasdieninio gyvenimo nepakakina nė vieno giliau protaujančio žmogaus ant visada; proza kasdieninio gyvenimo nepakakina net nė paprastą žmogaus ant visada, nepakakina to žmogaus, kuris visai nepratęs giliau protauti, kurį dar reikia išauklėti prie gilesnio, nuodugniesio protavimo. Bet visi protaujanti turi taipgi ir geidimus, jieskinius. O didžiausi geiduliai, troškimai kiekvieno besivystančio žmogaus yra — pasiliausavimas iš visokių nepaprastų raišių, visokių suvaržymų, kurie mažiau ar daugiau trukdo žmogui jo besitobulinime, o kartais net ant tiek su-laiko, kad jįsai apstojia, arba — kas aršiausia, gryžta atgal ant žemesnio laipsnio žmogaus išsivystymo. Krikščioniškoji bažnyčia pavadinio šitą didįjį troškimą noru išsiliuosuoti iš pačių prigimtinių nuodėmės ir užtarti sutvėrė iš daugelio tikėjiminių sakinių pilną mokslą. Paveizdant, arthodoksiškoji protestantiškoji bažnyčia mokina, kad nuo prigimtinių nuodėmės atliuosuoja žmogų tikėjimas i Christaus mirtį, i Christaus pasiaukavimą. Katalikiškoji gi bažnyčia mokina, kad iš pačių prigimtinių nuodėmės įstengia išliuosuoti ir šventieji, ypatingai Dievo motina, Mergė Marija. Ir šitas vienintelis troškimas žmogaus — išsiliuosuoti iš pačių prigimtinių nuodėmės — užsilaikė krikščioniškos bažnyčios gyvenime net per pusantro tūkstančio metų. Galima net sakyti, kad bažnyčia gyvenimo jame — nejučiant, instinktyviskai, taip sakant: žmonyse būvo supratimas, kad jie negali tokiu kais likti, kokiais jie buvo per tūkstančius metų. Ir žmonės jieškojo pagalbos nuo tos prigimtos nuodėmės, vienok pagalbą jieškojo ten, iš kur jokios pagalbos sulaukti negalima: žmonės jieškojo pagalbos ne savyje, bet kitur — pas dangaus sunų, pas Dievo motiną ir visą eilę šventųjų. O šitasai neišmintingas pagalbos jieškojimas ir yra pamatu krikščioniškos bažnyčios nepasisekimo žmonijos besivystyme, žmonijos apsitobulinime. Mokslui apie prigimtinių nuodėmę netruko gryno metalo, bet jam truko gryno mokslo. Ir šiaūien tikitai atidarė žmonėms akis vien grynas besivystymo mokslas: šiaūien sakome mės, vietoje „prigimtoji nuodėmė“, „prigimtas žveriskumas“, i ir klaidingas bažnyčios mokslas apie išganytoją, apie atpirkėją, persiektė šiaūien i gryną teisybę.

Pagelba nėra kur tolimoj, išlaukinėj pusėj, bet mummyse, mūsų pačių jiegose. Mės nereikalaujame šiaūien kraujinės aukos, kad tokiu būdu atsipirkti iš Dievo rustumo už prasikaltimą pirmtinui žmogaus. Nes žinome šiaūien, kad ant svieto nebuvo pirmtinio žmogaus poros, toj reikšmėj kaip ją perstato mums bažnyčia. Lyginai kaip nebuvo ant svieto pirmtinio vokiečio, anglo ar lietuvio, tokiu būdu nebuvo nė pirmtinės poros.

Vienok, jeigu nebuvo ant svieto pirmtinės poros, tai tokiu būdu nebuvo nė pirmtinio prasikaltimo, arba žmogaus nupuolimo; tokiu būdu nebuvo nė prigimtos nuodėmės, bent tokioj prasmėj, kokiąj mums šiaūien paduoda krikščionybės arba žydiškieji padavimai.

Bet kadangi žmogaus veislė išsivystė per milijonus metų iš žemesniųjų gyvunų, tai tokiu būdu, sulgytės prigimimo, turi žmogus savyje dar daug žveriskumo; žmogus dar nėra atsikratęs nuo žemumo. Juk mės neapkenčiame savo priešų, lyginai kaip gyvulys arba žveris nepakenčia savo rivalio; karo use užnušame ir susiželdizame vienas kitą lyginai kaip ir žverys. Mės stovime kaip priešininkai prieš sauļę; leidziamė jiegiesniam smaugti silnesnyjį, ne-parodydami nė mažiausios žymės pasigalėjimo; mės leidziamė silpnesniam kęsti skurdą, leidziamė jam badauti, kuomet mės pertekliuje puotaujame, — lyg kad butume gyvuliai. Ir istiesų, mės turime savyje dar daug, daug gyvuliškumo.

Šitas gyvuliškumas yra mūsų prigimtoji nuodėmė. Ir kas stengiasi tą nuginčyti, turi buti nežiniū, turi buti aklu, turi buti kvailit arba žemiausio laipsnio suvedziotaja.

Ir aš manau, kad šitą teisybę pripažįs i bažnyčia — jeigu ne šiaūien, tai rytoj, arba poryt.

Bet nuo šitos prigimtos nuodėmės negalime mės atsipirkti tokiu būdu, kokiū mokina bažnyčia. Nuo šitos prigimtos nuodėmės neatpirks mūs nė kryžius ant Kal-

varijos, nė mergė iš Bethlehemo, nė ta motina, nešanti ant rankų nužudytą kūdikį, nė eilė šventųjų, nė! Mės patys turime pasikelti iš žemumo, iš nežmoniškumo, mės patys turime atsikratyti nuo gyvuliškumo, kuris prilipęs prie mūsų nuo gimimo, kuris kankina mus dar i šiaūien, kuris stabdo mūs pasikėlimė, ir kuris tveria mūsų mintyse idėjas atspirkino. Mės nemokiname degeneracijos ir nusiminimo; nemokiname gryžimo atgal, kaip mokina bažnyčios, bet mokiname pasikėlimo, išsibulinimo.

Besikeldami išsivystyme augščiau, besekdami gamtos tiesas, besekdami teisybę, kuri yra kartu gražumas ir gerumas — mės atsi-perkame patys save.

Ar supras šitą kada nors mokytojai bažnyčios? Ar mokys jie kada nors tą bažnyčios?

Aš manau, kad taip! O jeigu jie nepadarys to šiaūien, tai padarys rytoj. Nes bažnyčia turės prisitaikyti prie teisybės, ji turės prisitaikyti prie mokslo suradymų, prie faktų, o jeigu ji neprisitaikys, tai ji mirs.

Be abejonės, abi didžiosios bažnyčios — tiesesnioji, prozaikioji protestantiškoji bažnyčia ir dažuo-toji, legendose paskendusioji, pasakų kupinioji katalikiškoji bažnyčia — dar gana ilgai palaikys per-senusias formas „dievmaldystės“, palaikys dar savo apeigas. Apie greitą perkeitimą nėra mums nė ką sapnuoti.

Vienok mės, kurie žengiamė pirmyn, išmokė teisingai žiūrėti i praetį, mės turėsimė dievmaldystę naujos formos: tarnavimą teisybei, gerbimą pažinimo gamtos įstatymų, gerbimą mūsų pažinimo, kad gamtos ir visatos bėgis yra harmoniškas; ir šitas pažinimas bus harmonijos suteiks mums naujus budus, prakilnius siekius, priduos mums jiegas eiti tiesiai besivystymo keliu, lipti augstyn ir augstyn, iki kol troškimas atsikratyti prigimto gyvuliškumo bus galutinai atsietas, iki kol mūsų siekiai bus įvykdyti.

Tokiū būdu bus mano tarnavimas teisybei mano „dievmaldystė“. O šitas tarnavimas teisybei padar-tais mūs visus laisvais ateityje, paliosuos nuo viso žemumo ir visoskurdo.

Tegul taip bus!

Vertė J. Ilgaudas.

AR MĖS VALGOME PERDAUG?

„Devyni daktarai iš dešimties atsako „Teip“, ir jie sako mums teisybę. Kiek perdaug?

Luigi Cornaro pasakė, kad visi žmonės jo laiko valgė daugiau negu reikia; diduma žmonių valgė dvigubai tiek, kiek jiems reikia, kiti gi, kurie buvo be galo godūs, valgė dešimtis syk tiek, kiek jiems reikėjo, ir Cornaro, kuris buvo visai be sveikatos amžyje keturių dešimčių metų, pataisė savo būdą valgyimo ir susilaikė šimto metų, patvirtinimui savo pasizadėjimo.

Luigi Cornaro gyveno daugiau kaip trys šimtai metų atgal. Jo neįpasakomai nuosirdi ir įdomi autobiografija buvo leidžiama sumurs keturias dešimtis kartų įvairiomis naujomis laidomis anglų kalboje ir niekas neužgynė galybės ar tikrumo jo žodžių. Mės visi žinome, kad Cornaro turėjo teisybę. Mės žinome abelnai, kad didysai italų dietetikas ir filozofas buvo išmintingas ir kalbėjo išmintingai ir mums žinoma, kad daugumais ligų, jei ne visos, kurios mūs visai prikankina, paeina nuo negromulavimo ar blogo su-panašinimo maisto, kaip o išėja perdidelio valgymo.

Lėšos kišeniui, kurių išvengiamė ekonomisku besimaitinimu, mažai tesveria sulgyinus su tausa naikinamos energijos ir negerumu ligos.

Gamtai tikrai niekuomet nelėmė mums silpinti, spausiti ir var-ginti save tokiu būdu, kuris yra abelnas šios dienos gyvenimui, kaip duodasi matyti iš nesmagumo ir ligos, paeinančių iš mūsų kasdieninio maisto. Gamtos su-manymas išsilankstymo neveikia teip abelnai, neina atgal pirminei-goje pagerinimo augalų ir gyvulių ir tikrai nėra leista, idant žmo-gus, pirmtinis padėjėjas gamtos išdirbti daiktus ir jauktinti galingas pajegas gamtos, kęsty ir nyktų priešingai abelnai tiesai.

Jei mės sutinkame su pamintetu augščiau, paklausime savęs ke-liatos klausimų.

Be jokios saumylybės, argi nė-

ra galimu gentkarčiai žmoniy, kuri teip toli nužengė protu, kad gali kilnoti daiktus garu, susinėsti per didmarę net be vielų per-duodančių mūsų mintis ir matyti aiškiai per daiktus, kurie yra teip tamsūs, kaip naktis nešarvotai akiai žmogaus priemoniška šviesa, pažinti paslapty priderančio maitinimos ir panaudoti ją teip, kad nenustumti didžiausio smagumo, kurį gamta vusumet telkia kaip atlyginimą už prisilai-kymą prie josios labdarinų rei-kalavimų? Ar mės negalime tikė-tis esybės, išmokusios užauginti ir išmokinti arklus eit lenktyn su protu žmogaus, nubėgti riščia ar žinginia mylią mažiau kaip i dvi minutes laiko, negalėtų teipgi išmokinti savęs turėti pro-porcionališką atnašą spartos, iš-laikybės ir ilgamzybės, kurios yra pasiekiamos lenktynių arklų per rupestį žmogaus, ir džiaugtis smagumais gyvenimo, kuriuos matome pas štuos lepinamus gy-vulius, nors jie yra tik žmogaus įrankias.

Jei šitas nelygumas žmogaus paeina nuo nezybės, kylančios iš apsilėidimo, kuris yra paprastu draugu genijaus, tai ar mės da-bar pradžioje dvidešimto šimtme-tio negalėtumėm apistoti su iš-radinėjmais, plėtojimais ir pagerinimais svieto iš lauko mūsų pa-čių ir atkreipti mūsų atidžią ant valandos i pažinimą ir prižiūrė-jimą savęs? Ar mės negalime bent „arklio proto“ atidžios at-kreipti i tokį svarbų dalyką? (Horace Fletcher).

Priviestieji augščiau samprota-vimai labai yra teisingi. Žmo-nės ištikro nemoka pavalgyti, ne-šnekanč jau apie kitokius princi-pus užlaikymo sveikatos, ir nuo-čia prasideda jų nelaimės. Žmo-gus negyvenantis gamtiškai, turi nusilpnėti ant sveikatos, o nusilp-nėjus ant sveikatos, jis netinka darbei ir yra nustumiamas svei-kesnių i užpakalį. Išėja to, žino-ma, Vargas ir badas drauge su kancionims nuo visokių ligų. Si-tiems nelaimingiems paprastai užjaūčiame dėl jų alkimo, bet vi-sai neatkreipiame atidžios i pačią pirmutinę versmę jų to alkimo, i jų nemokėjimą gyventi ir šaltai sau žiūrime, kaip visai šarleta-nai be mielaidystės plėšia iš jų paskutinį sutausotą centą ir pa-stato juos tik arčiau jų kapo. Apie skaitlių šitų nelaimingų ga-lima spręsti iš pasitvėrimo jų gaudytojų. Jų garsinimai laikra-ščiuose užima dideles vietas ir jie išmoka už juos kas metas mi-lijonus doliarų, kuriuos jie suren-ka nuo savo aukų.

Užjausdami padėjimui šitų ap-gaudinėjamų žmonių ir atsižiūrė-dami i nepažinojimą principų užlaikymo svekatos žmonių abel-nai, mės pasiėmėme užimti vietą šitame laikrašty aiškinimui to-kių dalykų ir įėjusimė laisvėnais, jei šitas mūs pasistengimas atneš pagėdaujamus vaistus. Pradėsi-mė tą su kitu numeriu.

J. Laukis.

IŠ VISUR.

|| Naujos Zelandijos socialistai nutarė pakelti smarkias demonstra-cijas prieš užprašytą atsilankyti ten Amerikos karisakį laivyną, kurio priėmimui iš salos izdo pa-skirti ne maži pinigai.

|| 16 d. liepos, provincijoje Tac-na ir Arica, respublikoj Chilij, teip-gi pietiniuose kraštuose Peru ir Bolivijos buvo smarkus žemės drebėjimai, kurie labai daug nuo-stolių pridirbo. Telegrafo vielos nuo Arica i Lima nutrauktos.

|| Salų Filipinų pakantrės, prie salos Corregidor, patekė i taifu-ną, paskendo garlaivys su 75 pa-sazierais. Prigrė 25 ypatos, o tame skaitliuje 3 amerikoniai. Ki-tus išgelbėjo angliškas garlaivys Souverie.

|| I Tangerang atėjo žinia, jog pa-garsėjęs Morokko antrasis sultanas rengiasi ištraukti iš Pezzo, kadangi neranda prilankomo terp gyventojų, todėl miesto palaikyti neįstengia. Daugelis jo pusę lai-kiusį kariuotojų pabėgo nuo Mu-lai Hafigo.

|| Honduraso revoliucionieriai prie miesto Ceica tikosi sumušti rando kariūnėms. Ir pietiniuose apskrčiuose keliuose mntisiose juos sumušė. Todėl jie pabėgo i Sal-vadora.

*) Vilegi tokiu koncepcija, beje karališkiems miestams, neturi didelės politiš-kos svarbos, nes miestai tuomet buvo mažytės tautos dalimi, ypačai iškyrus i jų gyven-tojus, prigulinius prie šlektos, kunigijos, ir visų ydų kliausa. Ant Bulgarijos staūti, šitas miestai turėjo miestų, bet leidant vėdu vienokią proporciją, Lenkija 1791 m. turėjo iš viso apie 12 milijonų gyventojų, i kurių apie 2 milijonus gyveno miestuose. Iš to skaiti 1791 m. neapima (art. 1, p. 1) kaip kad ir žydus (ant 200.000 žmonių, p. 10), bei bėdijus miescioni-škas, tarnaujančius, kėlynisčių ir t. t., pasilikty nuo 200.000 žmonių, ydų ir moterų i t. t., kuriems valstyte, konstitucijos surtikimas, tegalėjo ant naudoti teisę.

(Toliaus bus).

L. TOLSTOI

Pragaro Atgijimas.

Vertė Z. A.

— Tas, kuris išgriovė pragarą, — tarė Belzebūlas — mokino žmones gyventi, kaip dangaus paukščiai, ir liepė duoti prasanciam, ir marškinių reikalingam atiduoti ir sėmėgą, ir pasakė, kad išganymui reikia išdalinti visas savo turtas. Kaip gi jūs šitai girdejusius sukurstote plėsti?

— Mės darome tai, — atsakė ustuotasis velnias su pasididžiavimu atmezdamas galvą, — taip pat, kaip darė mūsų tėvas ir valdytojas renkant Saulą į karalius. Kaip tuokart, mės ir dabar įkvėpiame žmones, kad vietoj nusiūti vienas kitą plėšus, jiems verčiau duotis plėsti save vienas žmogui, visiškai pasidavus jo valdžiai. Ir šitie žmonės, jų pagelbininkai ir pagelbininkų pagelbininkai visi be palioyos ir be baimės plėšia tautą. Be to išleidžia dar tokius įstatymus, kurie leidžia tinginių būrėliui be bausmės plėšti darbininkų minias. Kaip matai, mūsų vartojamoji priemonė yra senoviška. Negu tik tiek nauja, kad ji paliko visotiną, slapta, daug tvirtesnę. Seniaus žmonės nusilenkdavo geruoliu tiems, kuri patis išrinkdavo; mės gi padarėm, kad jie, nors ir nenoromis, privalo lenktis ne pačių išrinktiems, bet kam pakliuva. Dabar, įvedus anėdėlius, plėšiamieji nebebeato savo plėšikų. Taip vadinamosios krikščioniskos tautos, neva krikščionybę platindamos, plėšia visas svetimas tautas, jei tik yra kas plėšti. Dabar per įvairias paskolas yra plėšiami ne tik gyvieji, bet ir busimos kartos. Ir patis didieji plėšikai yra nepaliečiami; nieks nedrįsta pasipriešinti jiems. Taip, kartą, norėdamas išbandyti, aš sodinau vieną paskui kitos nedoriasias senes, kvailes ir paleistuves, su lig jų pačių įstatymų neturincias ne kokių teisų, paskutinių netik paleistuvę, bet ir prasikaltė, nužudžiusią savo vyrą ir įpėdinį. Ir žmonės neišdraskė jai snervių, neplakė botagų, kaip darydavo su kitomis savo vyro užmušėjomis. Jie dar gi labai daug metų vergiškai lenkėsi jai leidžiami jai ir visai jos prekių gaujai varžyti žmonių laisvę. Taigi šionis dienomis vaizdusis plėšimas, kaip štai: pinigų, arklio, drabužių atėmimas išrodo visišką niekniukų sulgytinus su teisuotojų plėšimu. Plėšimas taip įėjo į žmonių papročius, kad paliko vienatinį žmonių gyvenimo tikslu.

VIII.

— Nekas, gerai, — tarė Belzebūlas, — bet kas užveidė žmogžudystes?

— Aš, — atsakė išlindamas iš burio kruvinai raudonas velnias, atsikisusiomis iltimis, smailiais ragais ir užriesta stora uodega.

— Kaipgi tu prisipirai buti galvažudžiais mokiniu, kuris pasakė: "nemokėk blogu už blogą, mylėk priešus". Kaip gi darai tokius žmones galvažudžiais?

— Mės darome tai senovišku ir naujuoju būdu, — atsakė raudonasis velnias. — Senoviskai mės skleidžiame tarp žmonių neapykantą, įkalbame žmonių mokintojams, kad tikriausia priemonė atpratinti žmones nuo užmušimo yra patiemis mokintojams viešai žudyti užmušėjus. Kur kas daugiau galvažudžių suteikia mums naujasis mokslas apie bažnyčios neklaidingumą, apie krikščionių moterystę ir krikščionių lygybę. Mokslas apie bažnyčios neklaidingumą seniaus suteikdavo mums daugiausiai galvažudžių. Žmonės, pripažinę save neklaidžiosios bažnyčios nariais, manė esą nuodėmė leisti klaidingiesiems mokslu aiškintojams piktinti kitus ir tokių žmonių nugalabinimas esąs Dievui labai tinkamas. Todėl jie žudė visas tautas, baudė ir degino šimtus tukstančių žmonių. Ar ne juokai, kad tie, kurie žudė ir degino supratusių tikrąjį mokslą ir mums taip paojingus žmones, laikydavo juos velnių tarpais. Patį gi žudytojai ir degintojai, budami ištikimiausias mūsų tarnais, tarėsi esą šventi Dievo valios pildytojai. Taip budavo seniaus, dabartės daug žmogžudžių suteikia mums krikščionių moterystės ir lygybės mokslas. Vyrai ir moters žudosi viens kitą, norėdami išvengti kokio nors įstatymų reikalavimo. Motinos žudo savo kukdikius, jeigu vyro bažnyčia nepripažįsta už vyrą. Tokie žudymai daromi nuolat ir vienodai. Žudymai gi dėl krikščioniskos lygybės daromi upais, bet po daug. Šis mokslas skelbia žmonėms, buk jie visi esą lygūs prieš įstatymus. Vienok nusikraustytieji numano, kad tai neteisybė, ir iš apmaudo puola ant savo skriaudėjų. Ir ima vieni kitus tukstančiais žudyti.

IX.

— Gi karės žudynės? Kaip jūs sukurstote kariūti mokinius tu, kuris pripažino visus žmones vieno tėvo sunumis ir liepė mylėti priešus?

Raudonasis velnias išsišiepė, išputė pro burną ugnies ir dumų žiupsnį ir linksmai sudavė sau per nugarą stora uodega.

— Darom mės tai šiteip: mes skelbiame kiekvienai tautai, kad ji, toji tauta, yra visų geriausiajanti ant žemės, "Deutschland ueber alles", Prancūzija, Anglija, Rusija, — "ueber alles", kad tik toji tauta privalo valdyti visas kitas. Kadangi mės visokios tautos įkalbame tą pat, kad jos tomė bijodamos savo kaimynų, be perstojo rengiasi apsigynimui ir įpyksta viena ant kitos. Juo stropiau rengiasi apsigynimui viena tauta, juo labiau ima rengtis ir visos kitos ir įmirsta viena ant kitos. Ir dabar visi žmonės, pasekusieji mokslą to, kuris pavadino mus galvažudžiais, visi jie be perstojo rengiasi žudyti ir žudosi.

*) Vokietija visų pirmesnė.

X.

— Nekas, gudriai, — tarė Belzebūlas ilgai patylėjęs. — Bet kaip mokytojie žmonės nepasirėję, kad bažnyčia išdardė mokslą, ir nepataisė jo?

— Jie negali tai padaryti, — staciai atsakė išliauždamas į prysakį tamsiai juodas velnias su apsiaustu, siaura kakta, begisliais sąnariais ir stacioniais didelėmis ausimis.

— Kodėl? — paklausė Belzebūlas, draus velnio atsakymo jersintais.

Nepabugęs Belzebūlo šuktelėjimo, velnias atsitūpė ramiai, ne taip, kaip kiti velniai, bet rytietiskai, kryžmai sumetęs begisles kojas, ir pradėjo pasakoti vienodai, nemykiodamas.

— Jie negali tai padaryti dėlto, kad aš nuolat atitrukiu jų mintis nuo to, kas jiems reikia ir ką jie gali žinoti, ir rodau, ko jiems nereikia žinoti ir ko jie niekuomet nežinos.

— Kaip gi tu tai padarei?

— Dariau ir darau visai, kaip koks laikas, — atsakė velnias šu apsiaustu. — Senovėje aš įkalbinėdavau žmonėms, kad visų svarbiausia jiems yra žinoti trejųbės ypatų santikiai tarp savęs, iš kur paėma Kristus, kokios jo ypatybės, kokios ypatybės Dievo ir tolygiai. Ir jie daug ir ilgai svarstydavo, ginčydavosi ir pykdavo. Šitie ginčiai taip juos užimdavo, kad jiems visai neberūpėjo, kaip reikia gyventi. Nesirūpinant gi, kaip reikia gyventi, jiems buvo visai bereikalinga žinoti, ką moksle jų mokintojas apie gyvenimą.

— Paskiau, kuomet jie taip susipainiojo besiginčydam, kad patįs nebesuprato ką kalbą, aš įkalbinėjau vieniems, jog visų svarbiausias jų tikslas yra ištirti ir apgalvoti visą, ką yra parašęs vienas žmogus vardu Aristotelis, gyvenęs pirm tukstančio metų Graikijoje; kitiems įkalbinėjau, jog užvis svarbiausias jų tikslas yra atrasti toks akmuo, su kuriuo galima būtų daryti auksas, ir pramanyti tokia sunku, kuri išgydytų visas ligas ir padarytų žmones nemirtingais. Ir patįs išmintingieji ir mokintieji, atsidėję, darbavosi šioje prasmeje.

— Bet kuriems šitai nerūpėjo, aš įkalbinėjau, kad visų svarbiausia yra žinoti: ar žemė sukas aplink saulę, ar saulė aplink žemę? Ir atradę, kad žemė sukas, ne saulė, ir suskaitę, kiek milijonų verstų nuo saulės iki žemės, lahai džiaugėsi ir ėmė dar stropiau matuoti ir tebe matuoja atstumą nuo žvaigždžių, nors ir žino, kad galo tiems atstumams nėra ir negali būti, ir kad pačių žvaigždžių skaitlius begalinis, ir kad žinoti šitai jiems visai nereikalinga. Be to aš įkalbinėjau jiems, kad jiems būtina reikia žinoti, kaip atsirado visi žvėrys, kirminai, visi augalai, visi mažutėliai gyviai. Nors jiems tai visiškai nereikalinga žinoti ir niekuomet nežinos, nes gyvulių teip pat be galo daug, kaip ir žvaigždžių, tačiau jie atiduoda visas savo proto pajegas ir stebisi, jogei kuo daugiau pažįsta nereikalingų sau daiktų, tuo daugiau lieka neistirta. Jiems nė maž rūpui, kad jų gygtosios žinios prie gyvenimo nepritaikomos. Įtikėję savo užsiėmimo svarbumui, jie be palioyos skelbia, rašo, spaudžia, verčia iš vienos kalbos kiton visus savo dažniausiai nereikalingus išradimus, jei kartais ir reikalingus, tad tiktai pinigų saužėlės pramogai ir vargdienių buvimo apsunkinimui.

Jiems vienintelis daiktas yra reikalingas — pažinti Kristaus apskelbtus gyvenimo įstatymus. Bet kad jie nepažintų, aš pramaniau jiems tokį mokslą, vadinamąjį sociologiją, kuris parodo, kaip blogai žmonių gyventa. Vietoje patiemis pasistengti sulgyti Kristaus mokslo geriaus gyventi, jie mano reikią ištirti pirmesnių žmonių gyvenimas ir ištirus jie pažiūsi pamatinius gyvenimo įstatymus, kuriuos sekdami jie galėsia geriaus gyventi.

Dar didesniau jų sukladinimui aš įkalbinėjau, jogei mokslo ištirimai yra neklaidūs. Įtikėjusieji mokslo neklaidingumui, teip vadinamieji mokslininkai, kartais apskelbia tokius niekam nereikalingus niekus, kurių paskiaus nebegali beįsisądinti. Ir sakau, kolei jie teip lenks mano pramanytąjį mokslą, tolei jie nepažis to mokslo, kuris kad kiek betų mus prazūdęs.

XI.

— Labai gerai! Dėkui — tarė Belzebūlas, ir veidas jo nušvito.

— Gi mus užmirsote! — Sušuko įvairiais balsais mazi, dideli, kreivakojai, stori, liesi velniai.

— Ką jūs darote? — paklausė Belzebūlas.

— Aš esu technikos velnias!

— Aš darbu padalinimo!

— Aš — kelių!

— Aš — knygų spaudinimo!

— Aš — dailenybės!

— Aš — medicinos!

— Aš — kultūros!

— Aš — auklėjimo!

— Aš — žmonių pataisymo!

— Aš — svaiginimo!

— Aš — labdarybės!

— Aš — socializmo!

— Aš — feminizmo — sušuko jie vienu kartu, gruzdamies prieš Belzebūlą.

— Sakykite pavieniui ir trumpai, — suriko Belzebūlas. — Tu, — kumstėlėjęs jis technikos velnią. — Ką tu darai?

— Aš įkalbu žmonėms, kad kuo daugiau jie pridirs daiktų ir kuo greičiau jie tuos daiktus padirs, tuo jiems bus geriaus. Ir žmonės, žudydami savo gyvybę, vis dirba ir dirba, nors padirbtieji daiktai visiškai nereikalingi tiems, kurie liepia juos dirbti, ir neprisiekiama tiems, kurie juos dirba.

— Gerai! Gi tu? — paklausė Belzebūlas darbo padalinimo velnio.

(Pabaiga bus)

Iš visur.

— Laikraščiai garsina, jog Činų ciecorius pavojingai apsigro. Svetimų daktarų prie ciecoriaus neprileidžia. Ciecorienė prisakė provincijų gubernatoriams iš visų provincijų atsijęti garsiausius daktarus, bet tie, žinoma, nedaug išmano apie tikrą gydymą sergančių.

— Portugalijos laikraščiai garsina, jog veik visi ministrai ir jenerolai Portugalijos prieš karaliaus užmušimą su viešais pinigais darė, kas tik jiems patiko, ėmė kysius, iš kur tik galėjo. Jenerolas Cuna, Costa ir Lopez pasiskolino ir žinoma, neatidavė, iš izdo po 50000 dol. Pasiuntinus Portugalijos Činuose pasiėmė sau algą už 20 metų iš kalno.

— Kubos pasiuntinys Washington, Gonzales de Quesada išvažiavo į Europą įsieti ten gerų ir pigių darbininkų. Kubos pliantatoriams. Atlankys jis: Italiją, Vokietiją, Austriją, Vengriją, Skandinaviją; gal užsuks ir į Maskoliją. Lietuviams vienok reikėtų saugotiesi Kubos, nes oras ten jiems neatsakantis ir darbas ant pliantacijų nelengvas.

— Kaip garsina gyvenantis New Yorke maskoliškų revoliucionierių vadovas Kaplan, perdėtinais paslapto policijos Peterburge išdumė iš Maskolijos į Paryžių ir pristoję revoliucionierių. Jis paėmė su savim raštus ir antrašus svetų gyvenančių paslapty maskoliškų rando šnipų. Kaplanui atsiuntę jis antrašus 42 Amerikoj gyvenančių maskoliškų šnipų.

— Genevoj 40000 ypatų dalyvaus susirinkimose, kuriuose protestavo prieš išdavinį maskoliškoms valdžioms revoliucionierių Vasiljevo, kuris užmušė Penzios gubernatorių. Žmonės reikalauja panaikinimo sutarimo Šveicarijos su Maskolija apie išdavinį prasizengėlių.

— Vikietai, mieste Kie, pasiėmė bylą tų volkioško laivyno oficerų ir augštesnės draugijos moterų ir merginų. Jie visi buvo apkaltinti už naikinimą užsiėmę mezgusio vaisiaus. Du laivyno oficerai nelaukė bylos, bet nusisovė. Teismas septynias ypatas pasmerkė kalėjimui nuo 7 sanvačių iki šešių metų.

— Varšavoj suareštavo tris urėdinius viešpatystės banko. Jie mat padirbo čekį ant 90000 rublių ir ant jo pinigų paėmė. Ilgai kaltininkų surasti negalėjo, bet pasitraukus nuo tarnystos vienam, jis neiškentė ir ant Kaukaso pirkto dvarą ir tuom ant savęs atkreipė valdžių akis.

— Anglių kasyklose netoli Borbeck, Prūsijoje, išlėkė į padangas dinamito krautuvės. Iš olos ištraukė 8 užmuštus eksplozijos darbininkus ir 8 sunkiai sužeistus, iš kurių didesnę dalis turės mirti. Truksta dar trijų darbininkų, kurie, kaip mano, yra oloj užmušti.

— Sveicarijoj, kantone Graubünden, suvisu išdegė kaimas Bonaduz; išliko tik mokykla ir bažnyčia. 900 kaimo gyventojų neteko nė turtų, nė pastogės.

— Berlynan atėjo telegramas iš Sosnowic, Lenkijoje, buk ten valdžios šnipai susekė sukalbą ant gyvasties geru. Suareštavo šimtą ypatų. Gelžkelio staciją ir rubežius saugoja žandarai.

— Siaurinė Italijos pakrantėse smarki vėtra užklupo ant jurių žvejus. Prigėrė apie 30 žvejų, o dar truksta kelių laivelų, su kuriais nežinia, kas atsitiko.

— Turkijoje, Monastir apskrityje, susibuntavo 700 turkiškų kareivių. Jie žada užmušti jenerolus ir traukti ant Konstantinopolio, jeigu nebus paleisti valdžių suareštuoti oficerai.

— Galicijoje 19 d. liepos siautė audros su debesų praplyšimais, nuo ko užgimė tvanai daug nuostolių pridirbo. Mieste Jušeriec daug vaikų ir moterų prigėrė. Išviso prigėrė 22 ypatos.

— Siaurinė Italijoje, nuslinkusi nuo kalno žemė užbėrė kaimą Ronco ir daugelį kaimiečių namų. Devynios ypatos likosi užmuštos.

— Čechijos sostinėje Pragoje, 15 d. liepos likosi atidarytas visų slavų kongresas.

— Ant salos Terceira, vienos iš Azorų salų, apsirėškė azijatiškas maras. Azorų salos priguli Portugalijai, jos yra prie šiaurvakarių Afrikos pakrančių.

— Persijoje, mieste Tabriz sukėlėliai paėmė viršų ant šacho kariūnės, jos vadovą Nachin Chaną išvijo ir miesto. Dabar miestas revoliucionierių rankose.

VIETINĖS ŽINIOS.

— Pereitos nedėlios dieną šiaurinė miesto dalyje pasitusių šunų sukančiotas tapo dvi ypatos: ant kertės Carpenter didelis šuo užpuolė vaikščiojantį su savo mergina 24 metų Joną Koslą ir išplėšė jam iš kulšies mėšos šmotą. Kitas atsitikimas buvo kieme pn. 515 North Ashland ave. 14 metų Samuel Waters įėjo į savo dėdės arklį, ant jo užpuolė didelis šuo ir gana sunkiai sukančiotas.

— Pereitą sanvačę Chicagoje iš viso pasimirė 526 ypatos: 297 vyriškiai ir 229 moterys. Vaikų iki 5 metų amžiaus pasimirė 187, sešnių virš 6 metų 99. Daugiausiai mirčių buvo nuo žarnų uždegimo, nes 96, nuo džiovyos 66, nuo širdies ligų 53. Užmušusių ir netikėtų mirčių buvo 33.

— Nuo tilto ant Van Buren gatvės pereitos nedėlios dieną šoko į upę 24 metų Harry Husten, bet pajutęs šaltą vandenį, stengėsi ne paslęsti. Policistai pagelbėjo ir dar gyvą iš vandens ištraukė. Mat dėl šeimininkų nesutikimų jis norėjo sau galą padaryti.

— Policijos viršininkas pradėjo smarkią kovą su chinečiais ant Clark st. Pereitą nedėlios dieną policijos agentai netikėtai užėjo į chinečių restauraciją pn. 327 So. Clark st. ir rado ten 16 chinečių prie uždrausto lošio iš pinigų. Visus suareštavo. Kiekvienas turėjo užsistatyti kaucijos po 50 dol.

— Pereitos nedėlios dieną, ties Indiana st. ežere prigėrė 27 metų cigarų dirbėjas Povilas Hartman. Jis mat, besinaudydamas, užėjo ant glesnės vietos ir nuskenkė. Rodo ne po ilgą kuną jo ištraukė iš vandens, bet jau nebuvo galima atgaivinti.

— Ant kiemo namų pn. 179 Erie st. nuo antrųjų lubų nupolė lango stiklai ant buvusios Antakieno Antonio Rokoš ir veik visai nuo vėjo nupolė jos nosį. D-ras Fortin prisivijo jai nuplautą nosį ir yra viltis, kad ji prigis.

Redakcijos atsakymai.

Juozui Nenukui. Tai mažmožis, visai privatiškas atsitikimas apėdantis tik apsidėjusius. Laikraščiai netinka.

GERBIAMA REDAKCIJA.

Meldžiui pagarsinti "Lietuvoje", kad užbaigta versti į lietuvišką kalbą Prospero Merime veiklas po antgalviu "Baltramiejiaus nakts".

Su pagarba Rėk.

P. S. Kiti laikraščiai malonės perspauzdinti šį mano pranešimą.

PRANESIMAS "LIETUVOS" SKAITYTOJAMS.

Meldžiame visų skaitytojų, kurių laikas yra pasibaigęs, kad savo pranešimą tuojau atnaujintum, prisijusdami užmokesti. Kas neužmokesti, jo porą sanvačių, tiems "Lietuva" bus sulaukyta su No. 31.

A. Olszetuskis Išleistojas.

APGARSINIMAI.

RAUDONAS VYNAS.

Tuose kraštuose Prancūzijos, kur teip vadinamas Burgundijos vynas auga, ir kur kiekvienas nuo mažystos jį geria, ten nėra girotoklybės ir vargiai kokios sunkios ligos gromuliojimo organų. Šitas vynas pats yra labai geru vaistu. Musų Kalifornija duoda nuo kalno žemė užbėrė rūsies ir Ronco ir daugelį kaimiečių namų. Devynios ypatos likosi užmuštos.

— Čechijos sostinėje Pragoje, 15 d. liepos likosi atidarytas visų slavų kongresas.

— Ant salos Terceira, vienos iš Azorų salų, apsirėškė azijatiškas maras. Azorų salos priguli Portugalijai, jos yra prie šiaurvakarių Afrikos pakrančių.

Draugystių reikalai.

KELIONĖ PAS EŽERĄ ERIE.

Pittstono, Pa. 6 draugystės: Sv. Jurgio, Sv. Kazimiero, Sv. Juozapo, Sv. Antano, Sim. Daukanto ir Pagelbinis Kliubas sutarė išvažiuoti 4 d. rugpjūčio š. m. pas ežerą Erie. Tikietai suaugusiems 75c., vaikams 40c. Traukiniai iš eis iš Pittstono nuo Water gat. stoties L. V. geležinkelio 7:15 ryto, stos ant Junction. Antras traukinys išeis nuo tos pačios stoties 9:15 ryto, stos ant Junction 9:25 val. Atgal grįž vakare pirmas traukinys 5:30, antras 6:30. Vieta puiki, muzika su pučiamais ir griežiamais instrumentais griežia gražiai šokus. Kviečia visus vietinius ir aplinkinius.

Komitetas.

Pajieškojimai.

Pajieškau Izidorius Jomanto, gyvenusio New Yorke, iš Kauno gub., Telsių pav., Tirkšlių parap., ir draugo Jono Taurinskio, gyvenusio Philadelphiaje, teipgi Kauno gub., Telsių pav., Tirkšlių parapjos ir draugo Pranciškaus Podiario, Kauno gub., Šiaulių pav., Vėksnių parap., Miškelio kaimo. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Antanas Sudintas,
46 Huntington St., Somerville, Mass.

Pajieškau savo brolio Petro Rupeikos, Kauno gub., Telsių pav., Plungės vol., 6 metai kaip Amerikoje, regis pirmiau gyveno apie Scrantoną, Pa. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Tadas Rupeika,
306 Otis Ave., Joliet, Ill.

Pajieškau savo pusbrolio Juozapo Slamo ir savo draugo Vilimo Zydonio, Kauno gub., Panevėžio pav., Rozalino vol., abudu Tarvidų kaimo. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Jonas Jonaitis,

Box 238 South St., St. Paul, Minn.

Pajieškau savo pusbrolių Petro Budalskio, Vincento ir Jono Adriekų, visi Kauno gub., Raseinių pav., Sartininkų vol., Visbarų sod.; turiu į juos labai svarbų reikalą. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Petras Vaitiekunas,
4533 So. Paulina st., Chicago, Ill.

Pajieškau savo draugo Vinco Kazlaucko, Suvalkų gub., Kalvarijos pavieto, Krosnos parapijos, persikyrė mudu Cle Elum, Wash., 1907 m. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Mikas Kasikevičius,

Box 133, Cle Elum, Wash.

Pajieškau Juozo ir Antano Stoknių, Suvalkų gub., Senapiės pav., Prienų parap.; turiu į juos svarbų reikalą. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Stanislovas Kizys,
1102 Blair ave., Scranton, Pa.

Pajieškau Jono Dymšo, Kauno gub., Raseinių pav., Nemakščų parap., ir miestelio, laikė saliną ant Canal gat. Chicagoje, ir Juozapo Neverdauckio, Kauno gub., Telsių pav., dirbo po miškus, ir Jurgio Pakalniškio, Kauno gub., Telsių pav., Plungės parap. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Ignas Pacevič,
O.C. Lumber Camp, Vulvan, Mich.

Pajieškau savo pusbrolio Kazimiero, Simano ir Antano Alisaučaus, Kauno gub., Panevėžio pav., Kupreikiškų parap.; turiu labai svarbų reikalą į juos. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Petras Kalvina,
4537 S. Hermitage av., Chicago, Ill.

Pajieškau gyvenimui draugę. Esu 25 metų amžiaus, myliu apšvietimą, nekenčiu senovės prietarų ir senos verguės, taigi ir žmogą norėčiau turėti sau atsakancį. Mylėčiau, kad būtų prasiblaivius, nesibaidytų knygų, laikraščių ir mokslo ir kad suprastų draugišką gyvenimą. Artesnėms žinioms meldžiui kreiptis adresu:

Kazys Norkutis,
General Del. P. O., New York.

Pajieškau savo dėdės Vinco Mockevičiaus, pirmą gyvenę St. Louise. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Simanas Filipaitis,
610 Springwells ave., W. Detroit, Mich.

Pajieškau savo pusbrolio Jono Uzdavinio, Vilniaus gub., Trakų pav., Valkininkų vol., Pirčiupių sod., penki metai kaip Amerikoje, gyvenę Maynarde, Mass.; turiu į jį labai svarbų reikalą; teipgi pajieškau savo pažystamo Jono Gudonio, iš tos pačios vietos, treji metai kaip Amerikoje, gyvenę Bostone, Mass. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Juozas Uzdavinis,
Box 15, Greenfield, Mass.

Pajieškau Jono Jurkiuno, Suvalkų gub. ir pavieto, Seinų gm., Vaitakiemo kaimo, Pansko parap. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

A. Knyžė,
7006 Minnesota av., St. Louis, Mo.

Pajieškau savo brolio Antano Gumalskio, Kviėdainio parap., Raseinių pav., Kauno gub. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Juozas Gumalskis,
3317 Auburn ave., Chicago, Ill.

PINIGAL.

Motiejui Vagoniui yra ant rankų jo brolio Vincento Vagonio. Jis pats ar kas kitas teiksis atsiskaityti tuojau paduoti adresu:

Vincentas Vagonis,
1237 S. 2nd St. Philadelphia, Pa.

Ant Pardavimo.

DU PUIKUS FLATAI ANT RANDOS "LIETUVOS" REDAKCIJOS NAMUOSE.

Du puikus, po 7 raimus, flatai ant išrandavojimo "Lietuvos" redakcijos namuose. Situose flatuose daktarai nori turėti 3 raimus savo ofisui ir mokėti už juos pusę viso flato randos. Todėl, kur nedidelė šeimyna, gali drasiai nusiamdyti visą flatą, pasilikti sau 4 raimus, o 3 raimus parsamdyti daktarui ant ofiso, kuris užmokės pusę flato randos. Flatai puikus, stymu apšildomi, elektrika ir gazu apšviečiami, visada yra šaltas ir šaltas vanduo ir tt.

Ant randos didelė krautuvė ir trys kambariai, kampas 1605 ir Nutt gat., tinkama valgyklai, J. F. Stepina, 532 W. 18th St.

Pirma Lietuviška Banka Amerikoje Ir Didžiausias Ofisas Szifkorcziu ir Pinigu Siuntimo

3252 So. Halsted St., kampas 33čios, Chicago, Ill.
A. OLSZEWSKIS, Savininkas.

Banka.

Šioje bankoje kiekvienas lietuvis gali gauti pasiskolinti pinigų pirkimui namų, lotų ar farmų už prieinamą procentą ir ant lengvų išmokėsčių. Teipgi kiekvienas lietuvis gali čia pasidėti savo pinigus kada nori ir atsiimti kožname laike. Už sudėtus pinigus ši banka moka 3% ant metų.

Šioje bankoje yra geriausiai ir saugiausiai įtaisytos skrynelės (boxai) pinigų užkavojimui, prie kurių nė ugnis, nė vagis negali prieiti. Skrynelės yra parsamdamos žmonėms po \$3.00 ant metų.

Pinigų Siuntimas.

Šita banka išsiunčia į svietą daugiau pinigų negu kokia nors kita banka. Per čia siunčiamus pinigus ne tik lietuviai, bet ir amerikoniai ir kitos tautos, ir ne vien aplinkiniai, bet atvažiuoja net iš kitų miesto kraštų čia pinigų siųsti, todėl kad šios bankos siunčiami pinigai greičiausiai nueina.

Sifkortės.

Šioje bankoje talpinasi agentūros visų laivinių kompanijų. Čia galima gauti sifkortės ant kiekvienos linijos į kur tik nori išvažiuoti ar atvažiuoti. Sifkortių prekės čia tokios pat kaip ir pačių kompanijų ofisuose. Čia kožną dieną galima gauti laivą išvažiuoti į kraują; o daugiausiai laivų išplaukia subatomis, tai iš Chicago reikia išvažiuoti ketvergaus.

Real Estate.

Šita banka parduoda namus, lotus ir farmas. Jeigu manai ką nors pirkti mieste ar kitur, tai pirmiau dasiznok apie parduodamas vietas ir jų prekes šioje bankoje.

Ko tik reikalaus, čia viską gausi.

Jei reikalauji pirkti namą, lotą ar farmą — čia juos gausi.
Jei reikalauji jų nupirkimui pinigų — teip pat čia gausi.
Jei nieko nenori pirkti, bet nori savo pinigų nuo vagies ir ugnies apsaugoti — tai pasisamdyk už \$3.00 šioje bankoje skrynelę, o nė vagis nė ugnis prie jų neprieis.

Nori važiuoti į kraują ar savo gimines iš krajaus pargabenti, — kreipkis į čia, o gausi geriausią sifkortę.

Nori pasiųsti pinigus į kraują, — siųsk juos per šią banką, o greičiausiai ir saugiausiai nueis.

Ant galo, kokių tik nori knygų — ir tas visas čia gausi.

Gyvenanti kituose miestuose teip pat čia gali viską gauti per susirašymą, kaip tai: sifkortės, pinigų pasiuntimą ir bankon pasidėjimą. Turi kelis dolerius, nori juos sutaupti (uždegti), prisiųsk šiton bankon pašto money orderiu, o gausi nuo mūsų bankinę knygelę ir visą reikalingą informaciją.

Rašydami su bent kokiais reikalais visada adresuokite šiteip:

A. OLSZEWSKI

3252 So. Halsted St., Chicago, Ill.

ADRESAI VİRŠININKU "ZINYČIOS" DR-STES

Prezidentas—J. J. Merikina, 3252 South Halsted Street
Vice-Pres.—Justinas Jakavičius, 1612 W. 19th Street
1-mas Raštlininkas—M. M. Jukka, 681 W. 22nd Street
2-ras Raštlininkas—Aleksandra Olszewskis, 1418 W. 21st Place
Kasiterius—Nicolinas Zilevičius, 3252 South Halsted Street
General-Užveizėtojas—A. Olszewskis, 3252 South Halsted Street
Viel CHICAGO, ILL.

Su visokiais reikalais prie "Zinyčios", kaip tai apdūrėjimui žemės farmai, ar priėmimo prie Dr. E. C. COLLINS "Zinyčios" ir nusipirkimo nuo jos akcijų, kreipkitės visada ar tai raštu ar asmeniškai prie jos generalinio užveizėtojo adresu:
"Zinyčia", A. Olszewski, Mgr.
3252 So. Halsted Street, CHICAGO, ILL.

REIKALINGAS

Yra tau mūsų No 3 KATALIOGAS didžiausias lietuviškoje kalboje ir bus nusistatęs dykai kožnam kuris priėmė savo tikrą vardą, pravarde, adresą ir porą markių. Baigiasi 25tas tuksantis, pasiskubink su pareikalavimu. 64 dideli puslapiai. JAME TELPA teisingi aprašymai apie suvirš 200 visokių knygų nevelkumų, vyrų, moterų ir vaikų. Išaiškina pradžių, pradžią ir pasekmes ligų ir pasako kokias gyduoles naudoti. Telpa paveikslai ir prekės visokių naujausių electro-gydančių aparatų, Robertinų daiktų, Magiškių Aparatų, Drukojamųjų ir Rašomųjų Mašinų, Stereoskopų ir Jėmų Paveikslų, Armonikų, Koncertinių, Britvų ir daugelį kitokių kožnam reikalingų daiktų.—John L. Bagdziunas, P.P.

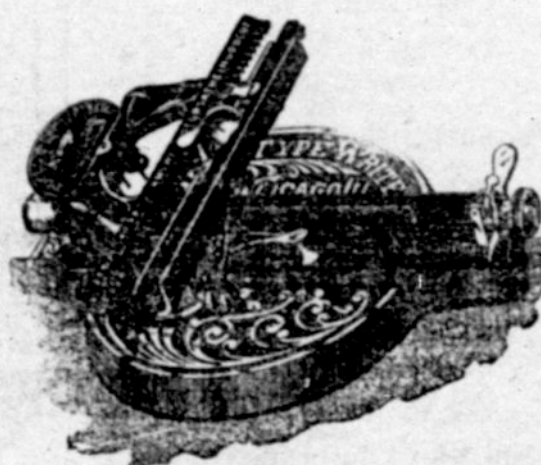
ADRESUOK TEIP
JOHN'S SUPPLY HOUSE
PILSEN STATION, CHICAGO, ILL.

Dr. O. C. HEINE

DENTISTAS
OFISAS—Kampas 31 ir So. Halsted gat.
(Gyvenamas virš aptakos.) CHICAGO, ILL.

DRUKUOJAMA MASINA

UŽ NUMAŽINTA KAINA ANT NEPAŠKIRTO LAIKO!
The Odell No. 4

Aplaukėme naują orderį iš fabriko 500 naujų mašinų, bet kad yra dabar sunkesni laikai, todėl per neapribotą laiką parduosime jas už sumažintą kainą kaip niekad. Su prisistatimu tik už \$6.75. Išpardavus atsakanti skaitliu, kainą pakelsime. Naudokitės iš šios progos!

ODELL TYPEWRITER yra viena iš geriausių pigių drukuojamų mašinų. Ji drukuoja teip gražiai, kaip mašina už \$100.00. Visa mašina pilnėnė, o raldės varinė, išlietus ant pilnėnė volo. Visos didesnės ir mažesnės, su visokiais rašikliais tenklais ir numeriais. Ji niekad negenda, nes nėra kam joje pagesti. Ji gali laikyti 100 metų, arba ilgiau. Drukuoti su ja gali kiekvienas žmogus, net ir mažas vaikas. Jokio mokslo prie jos nereikia. Jos sistema teip paprasta, kad kiekvienas pažmės ją į savo rankas, iš pirmo sykio supras kaip su ja drukuoti. Jeigu nori turėti druitą, pigę ir gerą mašiną, tai pirk ODELL TYPEWRITER, o niekada nesigaliesi. Šitų mašinų kainos buvo \$20.00, vėliau buvo \$15.00, o dar vėliau \$10.00, o kad mės jų išpardavėme didelę daugybę, tai gauname nuo fabriko pigesnę kainą, ir dabar jas parduodame su prisistatimu po \$6.75. Su gražia audio apvilkta skrynelė \$7.75. Su gražia skuro apvilkta skrynelė \$8.75.

Pinigus siunčiant adresuokite:

A. Olszewskis

3252 So. Halsted St. Chicago, Ill.

Kataliogas Dykai!

Amerik. Drukuojama Masina 1712 ir 1713 r. dides ir mažes, galima drukuoti vi okiose kas bos greitai ir gerai kaip su geriausiu mašinu. Visur parduojama po \$10.00. Jeigu nori turėti šitą mašiną, tai pirk ODELL TYPEWRITER, o niekada nesigaliesi. Šitų mašinų kainos buvo \$20.00, vėliau buvo \$15.00, o dar vėliau \$10.00, o kad mės jų išpardavėme didelę daugybę, tai gauname nuo fabriko pigesnę kainą, ir dabar jas parduodame su prisistatimu po \$6.75. Su gražia audio apvilkta skrynelė \$7.75. Su gražia skuro apvilkta skrynelė \$8.75.

Dr. J. KULIS

Latvianų Gydytojas ir Chirurgas.
3255 So. Halsted St., Chicago, Ill.

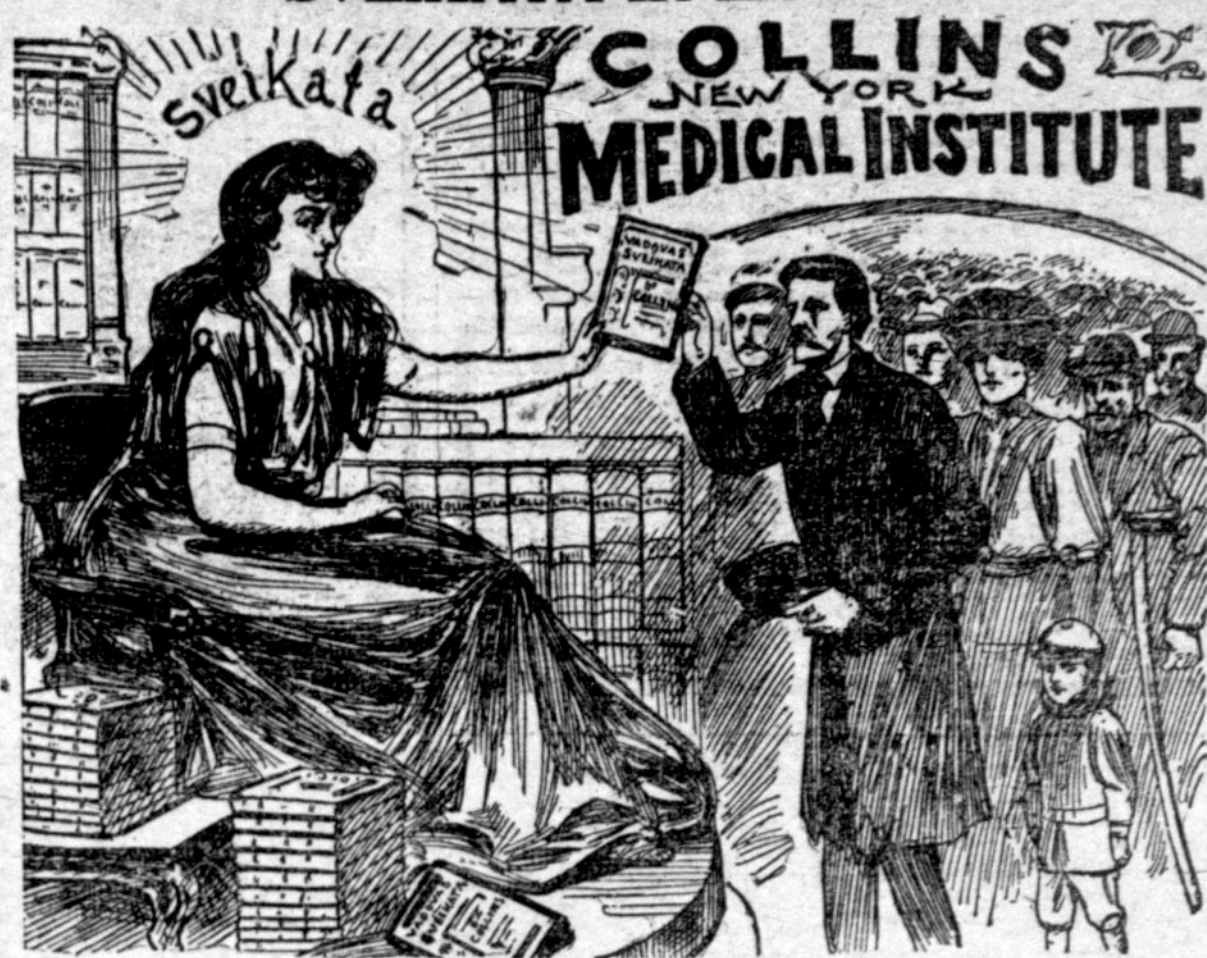
Gydo visokias ligas moterų, vaikų ir vyrų. Teipgi turi didelę praktiką ir gydo pasunkėjusias ligas, daro operacijas suaugusiems ir vaikams.

F. P. Bradchulis

ATTORNEY & COUNSELOR AT LAW
Chamber of Commerce Bldg., Room 709
S. E. Corner La Salle and Washington Streets
CHICAGO, ILL.
TELEPHONE MAIN 3642

Lietuvos advokatas, baigęs mokslo jurisprudencijos čia Amerikoje. Veda visokias provas, civiliškas ir kriminališkas, visose teismuose (suduose).
Gy. 3112 S. Halsted St., art 9moo gatvė
Telephone Yaris 6046

SVEIKATA IR LAIME

Reikalauk ir skaityk naujai išleista knyga „Vadovas in Sveikata“

Su daug svarbių, naujausių aprašymų, apimančių reikalingiausius dalykus, kurie suteikia sveikatą ir laimę!
SZITA KNYGA PARASZYTA DAKTARO E. C. COLLINS, naujausia jos dabartinė laida, su daug pridėjimu ir išaiškinimu apie visokias ligas, kaip būti sveiku, nuo ligų apsisergeti, išsigydyti ir akyvu paslapti žmogaus gyvenimo, kaip ir pastoti laimingų; pripildyta papildinant su viršum 200 lapu kitu DAKTARU SPECIALISTU, COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTO ir išleista.

Šitoj knygoj rasite visokių ligų vardus, kaip jos prasideda ir kaip jas greičiausia galima pargabenti, aprašyta vyrų ir moterų visokios ir lytiškos užsikrečiamos paslaptingos ligos.

Vadovas in Sveikata plačiai aprašo smagumą, ir paslaptis, atidengiant ženybinio lytiško gyvenimo susitaukimą ir kaip mokėt apsesti, kad būtų laimingi. Lygiai daug pamokinių jaunimui, kad per lytišką išduokumą nepasigadytų, nenuplūtų protikali, lytiškai ir ant sveikatos.

Kiekvienas skyrius šitos knygos yra žingeidus. Sergantiems mės rodojame skaityti apie Dispepsiją, Reumatizmą, Plančių ligas, Širdies ir Inkstų, Kepenų, visokias Vyrų ir Moterų ligas. Kuriam rupi sveikata ir laimingas gyvenimas, tegul pasiskubina tą knygą, „VADOVAS IN SVEIKATA“ parsitraukti, nes netrukus ir ši paskutinė spauda tarp 3 milijonų lietuvių tuojaus išsisklaidys. Tą knygą reikalinga turėti kiekvieno šeiminio ir pavienio ypatom.

NORS PASKUTINIS LAIDOS DAUG TUKSTANČIU EGZEMPLIORIU ATSPAUSTA IR TA KNYGA KAŠTUOJA 45 CENTUS, bet kad ji išduoda visuomenę, tai kiekvienas apturės ją **dovanai**, kuris tik atsisių 10 centų markės už prisistatimą ir savo aiškiai parašytą adresą „VADOVAS IN SVEIKATA“ gaus (tą knygą), kuri jau daug gyvenusių lietuvių ir gero padarę už tai ji ir naudinga visiems.

RAŠYK TUOJAUS, KADANGI IR ŠITA PASKUTINE LAIDA NETRUKUS IŠSIBAIGS.

VISADA ADRESUOT:
The Collins New York Medical Institute,

140 W. 34 st., New York, N. Y.

Serganti Vyrų!

Jauni ir pusamžiniai Vyrų, kurie kenčiate nuo Ligų—Nenusiminkite! Pradidasinkite! **GELBĖKITE SAVE!**

Atsišaukit pas mane!

Eik ten kur busi sąžiniškai gydomas ir tapsi greitai **SVEIKU**. Čėdysi laiką ir pinigus eidamas pas **Dr. Tillitson. Roda Dykai!**

Būtinai ir kitoki nesveikimai yra išgydomi trumpam laike — išgyje kelis dienas su mano originaliu gydymu. Atsakantį pritaikint, yra tai greičiausias būdas ant svieto įsigimui nuodugno išgydymo. Neturty laiko ir nerizikuok savo sveikatos klausdamos rodo apsišaukimo arto savo draugo. Jeigu tamsta odai po atsakantį gydymu, tai gali būti užtra, kad tušči tą ligę per savo visą amžių ir visados elgiamis tamtili reikalingi ir suakrtingim.

Atsišaukit pas mane! Jeigu tamsta odai po atsakantį gydymu, tai gali būti užtra, kad tušči tą ligę per savo visą amžių ir visados elgiamis tamtili reikalingi ir suakrtingim.

Užsikimimas arba užkimas varpos apytutės. Nedaro skirimo kaip ligai tamsta kventi nuo užkimo varposkylio, ir neturint kiek daktarų tamtili prigavo ir suvedžiojo, mano gydymas tamtili tikrai išgydys. Prie mano gydymo neretika jokia piauistama. Mano gydymas yra geriausias ant visos pasaulio, be jokio skausmo ir prašau nesveikimą ant visados.

Kraujo Užnuodijimas (Syfilis arba Francis). Jeigu varčijai nuodugnus valstus ir išvalyti skausmas, skaudulius (vėsus) neturty ir gerbiu, romas arto greičiau nusausinti šio koks dalies kuno, tai tas yra kraujo užnuodijimas, kurį gali išgydyti Dr. Tillitson. Atsišaukit pas mane! Jeigu tamsta odai po atsakantį gydymu, tai gali būti užtra, kad tušči tą ligę per savo visą amžių ir visados elgiamis tamtili reikalingi ir suakrtingim.

Užsikimimas arba užkimas varpos apytutės. Nedaro skirimo kaip ligai tamsta kventi nuo užkimo varposkylio, ir neturint kiek daktarų tamtili prigavo ir suvedžiojo, mano gydymas tamtili tikrai išgydys. Prie mano gydymo neretika jokia piauistama. Mano gydymas yra geriausias ant visos pasaulio, be jokio skausmo ir prašau nesveikimą ant visados.

Užsikimimas arba užkimas varpos apytutės. Nedaro skirimo kaip ligai tamsta kventi nuo užkimo varposkylio, ir neturint kiek daktarų tamtili prigavo ir suvedžiojo, mano gydymas tamtili tikrai išgydys. Prie mano gydymo neretika jokia piauistama. Mano gydymas yra geriausias ant visos pasaulio, be jokio skausmo ir prašau nesveikimą ant visados.

Užsikimimas arba užkimas varpos apytutės. Nedaro skirimo kaip ligai tamsta kventi nuo užkimo varposkylio, ir neturint kiek daktarų tamtili prigavo ir suvedžiojo, mano gydymas tamtili tikrai išgydys. Prie mano gydymo neretika jokia piauistama. Mano gydymas yra geriausias ant visos pasaulio, be jokio skausmo ir prašau nesveikimą ant visados.

Užsikimimas arba užkimas varpos apytutės. Nedaro skirimo kaip ligai tamsta kventi nuo užkimo varposkylio, ir neturint kiek daktarų tamtili prigavo ir suvedžiojo, mano gydymas tamtili tikrai išgydys. Prie mano gydymo neretika jokia piauistama. Mano gydymas yra geriausias ant visos pasaulio, be jokio skausmo ir prašau nesveikimą ant visados.

Užsikimimas arba užkimas varpos apytutės. Nedaro skirimo kaip ligai tamsta kventi nuo užkimo varposkylio, ir neturint kiek daktarų tamtili prigavo ir suvedžiojo, mano gydymas tamtili tikrai išgydys. Prie mano gydymo neretika jokia piauistama. Mano gydymas yra geriausias ant visos pasaulio, be jokio skausmo ir prašau nesveikimą ant visados.

Užsikimimas arba užkimas varpos apytutės. Nedaro skirimo kaip ligai tamsta kventi nuo užkimo varposkylio, ir neturint kiek daktarų tamtili prigavo ir suvedžiojo, mano gydymas tamtili tikrai išgydys. Prie mano gydymo neretika jokia piauistama. Mano gydymas yra geriausias ant visos pasaulio, be jokio skausmo ir prašau nesveikimą ant visados.

Užsikimimas arba užkimas varpos apytutės. Nedaro skirimo kaip ligai tamsta kventi nuo užkimo varposkylio, ir neturint kiek daktarų tamtili prigavo ir suvedžiojo, mano gydymas tamtili tikrai išgydys. Prie mano gydymo neretika jokia piauistama. Mano gydymas yra geriausias ant visos pasaulio, be jokio skausmo ir prašau nesveikimą ant visados.

Užsikimimas arba užkimas varpos apytutės. Nedaro skirimo kaip ligai tamsta kventi nuo užkimo varposkylio, ir neturint kiek daktarų tamtili prigavo ir suvedžiojo, mano gydymas tamtili tikrai išgydys. Prie mano gydymo neretika jokia piauistama. Mano gydymas yra geriausias ant visos pasaulio, be jokio skausmo ir prašau nesveikimą ant visados.

Užsikimimas arba užkimas varpos apytutės. Nedaro skirimo kaip ligai tamsta kventi nuo užkimo varposkylio, ir neturint kiek daktarų tamtili prigavo ir suvedžiojo, mano gydymas tamtili tikrai išgydys. Prie mano gydymo neretika jokia piauistama. Mano gydymas yra geriausias ant visos pasaulio, be jokio skausmo ir prašau nesveikimą ant visados.

Užsikimimas arba užkimas varpos apytutės. Nedaro skirimo kaip ligai tamsta kventi nuo užkimo varposkylio, ir neturint kiek daktarų tamtili prigavo ir suvedžiojo, mano gydymas tamtili tikrai išgydys. Prie mano gydymo neretika jokia piauistama. Mano gydymas yra geriausias ant visos pasaulio, be jokio skausmo ir prašau nesveikimą ant visados.

Užsikimimas arba užkimas varpos apytutės. Nedaro skirimo kaip ligai tamsta kventi nuo užkimo varposkylio, ir neturint kiek daktarų tamtili prigavo ir suvedžiojo, mano gydymas tamtili tikrai išgydys. Prie mano gydymo neretika jokia piauistama. Mano gydymas yra geriausias ant visos pasaulio, be jokio skausmo ir prašau nesveikimą ant visados.

Užsikimimas arba užkimas varpos apytutės. Nedaro skirimo kaip ligai tamsta kventi nuo užkimo varposkylio, ir neturint kiek daktarų tamtili prigavo ir suvedžiojo, mano gydymas tamtili tikrai išgydys. Prie mano gydymo neretika jokia piauistama. Mano gydymas yra geriausias ant visos pasaulio, be jokio skausmo ir prašau nesveikimą ant visados.

Užsikimimas arba užkimas varpos apytutės. Nedaro skirimo kaip ligai tamsta kventi nuo užkimo varposkylio, ir neturint kiek daktarų tamtili prigavo ir suvedžiojo, mano gydymas tamtili tikrai išgydys. Prie mano gydymo neretika jokia piauistama. Mano gydymas yra geriausias ant visos pasaulio, be jokio skausmo ir prašau nesveikimą ant visados.

Užsikimimas arba užkimas varpos apytutės. Nedaro skirimo kaip ligai tamsta kventi nuo užkimo varposkylio, ir neturint kiek daktarų tamtili prigavo ir suvedžiojo, mano gydymas tamtili tikrai išgydys. Prie mano gydymo neretika jokia piauistama. Mano gydymas yra geriausias ant visos pasaulio, be jokio skausmo ir prašau nesveikimą ant visados.

Užsikimimas arba užkimas varpos apytutės. Nedaro skirimo kaip ligai tamsta kventi nuo užkimo varposkylio, ir neturint kiek daktarų tamtili prigavo ir suvedžiojo, mano gydymas tamtili tikrai išgydys. Prie mano gydymo neretika jokia piauistama. Mano gydymas yra geriausias ant visos pasaulio, be jokio skausmo ir prašau nesveikimą ant visados.

Užsikimimas arba užkimas varpos apytutės. Nedaro skirimo kaip ligai tamsta kventi nuo užkimo varposkylio, ir neturint kiek daktarų tamtili prigavo ir suvedžiojo, mano gydymas tamtili tikrai išgydys. Prie mano gydymo neretika jokia piauistama. Mano gydymas yra geriausias ant visos pasaulio, be jokio skausmo ir prašau nesveikimą ant visados.

Užsikimimas arba užkimas varpos apytutės. Nedaro skirimo kaip ligai tamsta kventi nuo užkimo varposkylio, ir neturint kiek daktarų tamtili prigavo ir suvedžiojo, mano gydymas tamtili tikrai išgydys. Prie mano gydymo neretika jokia piauistama. Mano gydymas yra geriausias ant visos pasaulio, be jokio skausmo ir prašau nesveikimą ant visados.

Užsikimimas arba užkimas varpos apytutės. Nedaro skirimo kaip ligai tamsta kventi nuo užkimo varposkylio, ir neturint kiek daktarų tamtili prigavo ir suvedžiojo, mano gydymas tamtili tikrai išgydys. Prie mano gydymo neretika jokia piauistama. Mano gydymas yra geriausias ant visos pasaulio, be jokio skausmo ir prašau nesveikimą ant visados.

Užsikimimas arba užkimas varpos apytutės. Nedaro skirimo kaip ligai tamsta kventi nuo užkimo varposkylio, ir neturint kiek daktarų tamtili prigavo ir suvedžiojo, mano gydymas tamtili tikrai išgydys. Prie mano gydymo neretika jokia piauistama. Mano gydymas yra geriausias ant visos pasaulio, be jokio skausmo ir prašau nesveikimą ant visados.

Užsikimimas arba užkimas varpos apytutės. Nedaro skirimo kaip ligai tamsta kventi nuo užkimo varposkylio, ir neturint kiek daktarų tamtili prigavo ir suvedžiojo, mano gydymas tamtili tikrai išgydys. Prie mano gydymo neretika jokia piauistama. Mano gydymas yra geriausias ant visos pasaulio, be jokio skausmo ir prašau nesveikimą ant visados.

Užsikimimas arba užkimas varpos apytutės. Nedaro skirimo kaip ligai tamsta kventi nuo užkimo varposkylio, ir neturint kiek daktarų tamtili prigavo ir suvedžiojo, mano gydymas tamtili tikrai išgydys. Prie mano gydymo neretika jokia piauistama. Mano gydymas yra geriausias ant visos pasaulio, be jokio skausmo ir prašau nesveikimą ant visados.

Užsikimimas arba užkimas varpos apytutės. Nedaro skirimo kaip ligai tamsta kventi nuo užkimo varposkylio, ir neturint kiek daktarų tamtili prigavo ir suvedžiojo, mano gydymas tamtili tikrai išgydys. Prie mano gydymo neretika jokia piauistama. Mano gydymas yra geriausias ant visos pasaulio, be jokio skausmo ir prašau nesveikimą ant visados.

Užsikimimas arba užkimas varpos apytutės. Nedaro skirimo kaip ligai tamsta kventi nuo užkimo varposkylio, ir neturint kiek daktarų tamtili prigavo ir suvedžiojo, mano gydymas tamtili tikrai išgydys. Prie mano gydymo neretika jokia piauistama. Mano gydymas yra geriausias ant visos pasaulio, be jokio skausmo ir prašau nesveikimą ant visados.

Užsikimimas arba užkimas varpos apytutės. Nedaro skirimo kaip ligai tamsta kventi nuo užkimo varposkylio, ir neturint kiek daktarų tamtili prigavo ir suvedžiojo, mano gydymas tamtili tikrai išgydys. Prie mano gydymo neretika jokia piauistama. Mano gydymas yra geriausias ant visos pasaulio, be jokio skausmo ir prašau nesveikimą ant visados.